

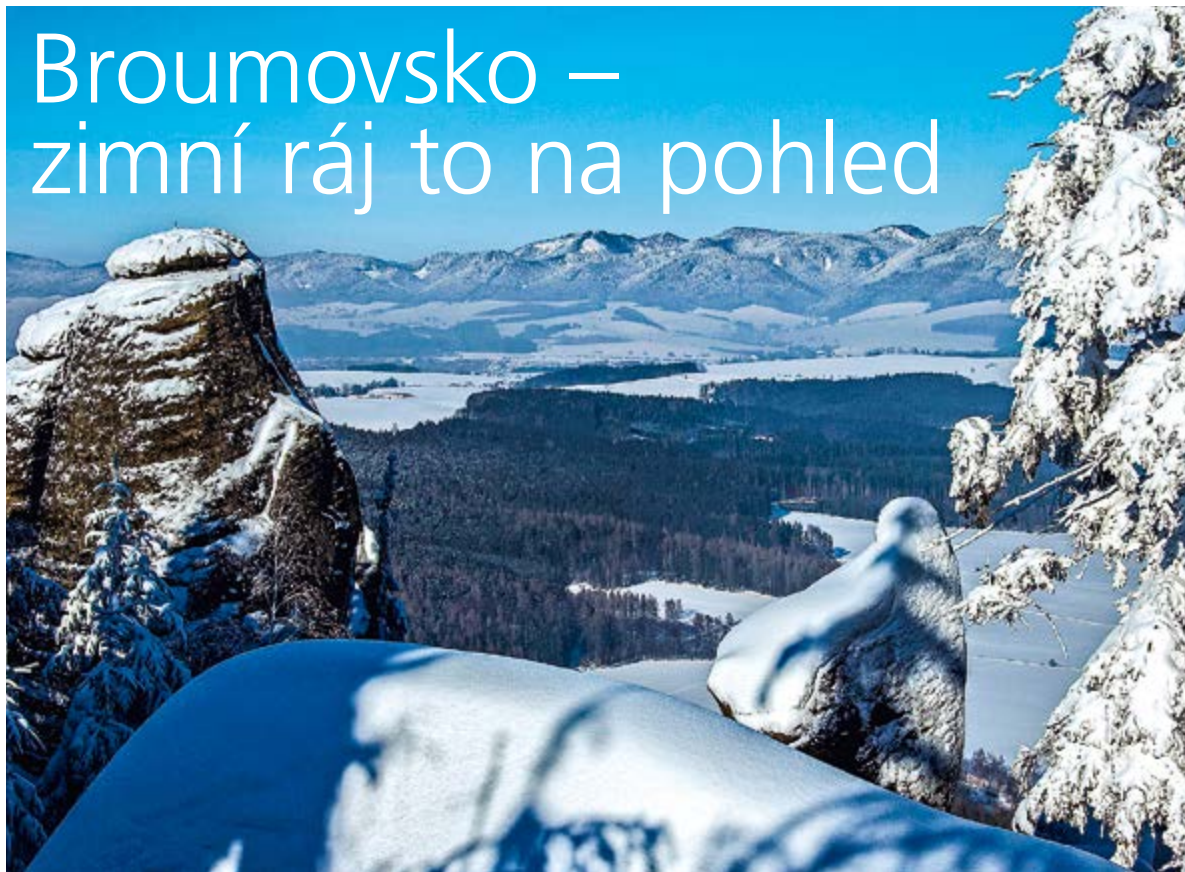

VÍTEJTE V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI BROUMOVSKO

ZIMNÍ.BROUMOVSKO

Informační noviny. Broumov, Police n. M., Teplice n. M., Meziměstí ■ ZIMA 2019/2020

Broumovsko – zimní ráj to na pohled

Vítejte na Broumovsku! V regionu, který svým obyvatelům a návštěvníkům nabízí nesčetné krásy. V regionu, který se pyšní osmisetletou historií, bohatým architektonickým a kulturním dědictvím a přírodními unikáty. Impozantní pískovcové skály a skalní města, množství skvostných barokních památek v čele s broumovským a polickým klášterem, malebné obce Policka s roubenými chalupami, úrodná broumovská kotlina sevřená věncem hor. A uprostřed ní město Broumov s řadou věží a historických budov jako umělecké srdce zářící do kraje.

Putování zimní krajinou

Největším magnetem Broumovska jsou bezesporu skály a skalní města. Turistické stezky v Adršpaško-teplických skalách jsou udržovány po celý rok. V Broumovských stěnách a na stolové hoře Ostaš jsou cesty s trochou opatrnosti v zimních měsících také schůdné. Kouzlu a tajemství skal a přilehlých lesů nejlépe porozumíte právě v zimě, kdy je můžete mít víceméně pro sebe. Spatříte skály ozdobené jinovatkou či pocukrované sněhem a zažijte boží klid.

Kam na lyže

Pokud jste příznivci zimních sportů, bude vás zajímat možnost využití velkého množství běžeckých tratí v Javořích horách, na Machovsku nebo v oblasti Adršpachu a Teplic nad Metují. Tratě jsou pravidelně

udržované a vhodné jak pro amatérské, tak pokročilé lyžaře. Pokud raději jezdíte jen z kopce dolů, Broumovsko a jeho blízké okolí nabízí i řadu skiareálů. Lyžařský areál Janovičky, skiareál Kamenec v Teplicích nad Metují nebo lyžařský areál Radvanice jsou jen jedny z několika možností, kam vyrazit s přáteli či s rodinou na lyže. Javoří hory se mohou rovněž pyšnit tím, že jsou pravidelným dějištěm závodu psích spřežení. Zavítejte v lednu na již 18. ročník závodu Cross Country MID Janovičky 2020 a povzbudte mašery z celé republiky. „Fajnšmekři“ se zájem o historii lyžování jsou srdečně zváni do Lyžařského muzea do Police nad Metují.

Období adventu a Vánoc

Zima je samozřejmě spjata s obdobím adventu, návštěvou Mikuláše a jeho družiny,

s vánočními svátky a příchodem nového roku. U nás na Broumovsku pořádáme velké množství akcí spojených s oslavou těchto svátků a připomínkou tradic. Budiž vám pozvánkou např. adventní trhy v areálu broumovského kláštera s překrásnou vánoční atmosférou, stejně jako řada nevšedních prohlídek této benediktinské perly baroka ve vánočním a novoročním stylu. V Polici nad Metují se 23. 12. zúčastněte slavnostního vytrubování u vánočního stromu na náměstí, přijďte s lucerničkou a odnesete si do svých domovů magické betlémské světlo.

Další inspiraci, jak kvalitně strávit zimní čas u nás na Broumovsku, najdete uvnitř Zimních novin. Nechte se zlákat. Broumovsko vás vezme za srdce.

Zuzana Klimecká, foto Oldřich Jenka

ZVEME VÁS

Barokní zážitky v broumovském klášteře

Nabídka zimních akcí v broumovském klášteře – prohlídky, trhy, výstavy, koncerty, besedy.

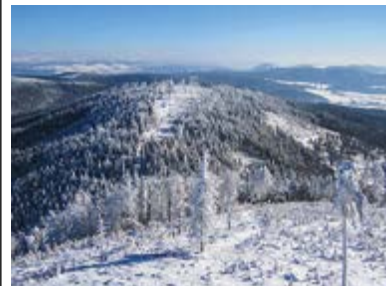
více na str. 4–5

Přejezd Javořích hor

Běžkařská hřebenová túra přes Ruprechtický Špičák.

(více na str. 6)

Broumovské skály jinak a zblízka

I v zimě si můžete v různých lokalitách Geoparku Broumovsko prohlédnout zajímavé geologické detaily.

(více na str. 8–9)

Měděný důl Bohumír láká i v zimě

Poprvé jsou pro vás připraveny zimní prohlídky dolu Bohumír. Oproti letním měsícům s unikátní ledivou výzdobou.

(více na str. 15)

Advent v Polici nad Metují

Vánoční a novoroční čas v Polici nad Metují je naplněn řadou akcí, které už místní mají s obdobím Vánoc a Silvestra tak nějak spjaté a dopředu je očekávají s takovou samozřejmostí, jakou je např. příchod sv. Mikuláše, zdobení vánočního stromku či kapr na štědrovečerní tabuli.

Jak takové období v našem městečku vypadá? O tom, že se blíží adventní čas, dávají z železnou pravidelností vědět poličtí turisté, resp. Klub přátel turistiky Police nad Metují. Poslední víkend v listopadu (obvykle přelom listopadu a prosince, letos 28. 11. – 1. 12.) se již téměř 60 let koná zimní táboření na Hvězdě. Vandrovníci

z celé republiky se sjíždějí se svými stany a spacáky na Hvězdu v Broumovských stěnách, kde tráví společně mrazivý, a někdy i zasněžený víkend. Ti, co táboření zrovna neholdují, mohou zahájit každoročně adventní čas na Masarykově náměstí, kde první adventní neděli probíhá slavnostní rozsvícení vánočního stromku s doprovodným programem, jehož součástí je vždy i příchod Mikuláše s andělem a čertem. Letos připadá na 1. prosince. Součástí programu bude v letošním roce i vystoupení Betlém Live Divadla Lúza. Hezkou tradicí adventního času se v Polici stává projekt Česko zpívá koledy. Akce se koná obvykle v polovině prosince, kdy se lidé scházejí na náměstí

u vánočního stromku a společně s kapelou DamTrio zpívají známé vánoční koledy. Pro letošní termín sledujte web www.policicko.cz nebo FB Pellyho domy. Zcela vánočně specifickou akcí pro Polici nad Metují je koncert polického rodáka Václava Hybše. Koncert se koná každý rok již po mnoho let a připadá obvykle na období okolo třetí adventní neděle. V letošním roce naplní Kolárovo divadlo hudbou o něco dříve, a to 12. 12. Velkou vánoční tradicí je předvánoční vytrubování na Masarykově náměstí, připadající vždy na dlouhou noc 23. 12. V předvečer Vánoc se na náměstí setkávají stovky lidí, aby si poslechli vánoční hudbu, popřáli svým přátelům a známým krásné vá-

noční svátky a zejména, aby si domů odnesli ve svých lucerničkách betlémské světlo, které skauti do Police vozí již 20 let. Čekání na Ježíška si rodiče s dětmi mohou ukrátit v muzeu papírových modelů, kde si lze vyrobit dárek na poslední chvíli či zapojit se do některého z českých vánočních zvyků. Tečku za starým rokem v Polici děláme opět s turisty. Ti pro širokou veřejnost pořádají výšlap k Čertově skále, kde se lidé sejdou nad čertovským mokem, zhodnotí uplynulý rok a popřejí si do roku nového. Datum se zde nemění, vždy je to poslední den v roce, tedy 31. 12.

Text Nikola Plná, foto Oldřich Jenka (2)

30 let svobody na Broumovsku

Od počátku listopadu byly v Broumově otevřeny dvě výstavy uspořádané k výročí 30 let od Listopadu '89. Broumovsko si výstavami připomíná události přelomu let 1989 a 1990 v České republice, ale také přímo v Broumově, Polici nad Metují a dalších městech, kam se rychle rozšířila listopadová revoluční vlna. Po skončení výstav v Broumově se přesunou do dalších měst, od prosince do ledna budou k vidění v Polici nad Metují a dále poputují do Meziměstí a Teplic nad Metují.

Pocta broumovským pamětníkům

Královéhradecká pobočka organizace Post Bellum připravila venkovní výstavu vytvořenou z medailonů občanů Broumovska, kteří poskytli své paměti pro projekt Paměť národa. Zajímavé osobnosti s bohatými životními zkušenostmi z Broumova, Police nad Metují, Teplic nad Metují a dalších míst vzpomínaly na život v regionu v době před listopadovou revolucí i po ní, svojí participaci na veřejném životě a události, které jejich život ovlivnily. Výstava tak prezentuje osudy různorodých osobností a jejich postoje k politické a společenské situaci a jejím proměnám zejména v průběhu dramatu 20. století. Je oslavou lidské statečnosti, schopnosti obětí pro druhé, intenzivní a mnohdy nedocenené práce pro společnost a připomínkou, že na Broumovsku žili a stále žijí obdivuhodní lidé s inspirativními životními příběhy.

Výstava Listopad '89 v archivních dokumentech

Výstava přibližuje období podzimu a zimy na přelomu let 1989 a 1990 prostřednic-

tím originálních samizdatových tiskovin, letáků, prohlášení a dobového denního tisku. Přelomové události konce roku 1989 v tehdejší Československu měly svůj počátek v Praze, kdy brutální potlačení studentského protestního pochodu mělo za následek vznik silného občanského hnutí a politického převratu, který si pro svůj mírumilovný průběh vysloužil označení Sametová revoluce. Bezprostředně po krvavém zásahu speciálních represivních složek proti demonstrantům 17. listopadu večer na Národní třídě se začaly připravovat ob-

Zdeněk Jičínský v Broumově

Výstražná generální stávka, Broumov 27. 11. 1989

čanské protesty. Organizátoři se poprvé sešli v dopoledních hodinách 18. 11. v dnešním divadle Labyrint na Smíchově a tam vznikl první text společného svolání studentů a divadelních umělců, který byl po celý den opisován a množen, aby postupně vyvolal nezadržitelný pád komunistické diktatury. Tento vzácný dokument je spolu s dalšími původními texty a tiskovinami součástí výstavy v originálním provedení.

Počátkem roku 1990 vycházely četné publikace zabývající se tabuizovanými tématy československých dějin a politiky, které budou na výstavě návštěvníkům k dispozici. Nejzajímavější částí výstavy však jsou nesporně dobová vydání denního tisku, která nejen dokumentují palcovými titulky na úvodních stranách překotné dění po 17. listopadu, ale zároveň popisují běžný život před třiceti lety, stále otevřenější celospolečenskou diskusi na témata ekologie,

školství, justice, volného trhu a svobodného uměleckého projevu atd. Výstava je tak skutečným exkurzem do období prvních svobodných krůčků někdejšího Československa, které nabytá svoboda vedla k rozpadu na dva samostatné státy.

Duch svobody, odpovědnosti a solidarity, který prodchnul československé společenství na počátku devadesátých let je znát z tisku prvních měsíců roku 1990, kdy federací rezonoval první novoroční prezidentský projev Václava Havla.

Výstava probíhá do konce listopadu ve výstavní síni na Staré radnici v Broumově, poté se přesune do Police nad Metují, kde bude k vidění v konferenčním sále Pellyho domů (III. patro) až do poloviny ledna 2020. Výstavu připravil a za podpory města Broumova uspořádal Institut regionální paměti.

Petr Bergmann

TIP NA VÝLET

Muzeum (nejen) pro pasivní milovníky zimních sportů

Zajímají vás zimní sporty, ale zkoumat je zblízka na sjezdovce či kluzišti se vám zrovna nechce? Chcete se dozvědět zajímavé informace o výrobě lyží a ledních bruslí? Navštivte unikátní expozici Vaňkovo muzeum zimních sportů v prostorách policeckého kláštera.

Každou první sobotu v měsíci otevírá své brány Muzeum města Police nad Metují sídlící v budově benediktinského kláštera. Součástí tohoto muzea je i unikátní sbírka

lyží pedagoga, řezbáře a sběratele pana Mgr. Jindřicha Vaňka, doplněná vůbec poprvé o textové a obrazové panely, které přibližují historii lyžování a skoků na lyžích v Machově, Hronově a Polici nad Metují. Sběrka pana Vaňka je doplněna ledními bruslemi, jejichž výrobou se proslavila policecká továrna EKP rodiny Katschnerů. Pohlédněte do historie dnes tak populárních zimních sportů a prohlédněte si i takové unikáty, jako jsou dětské lyže vyrobené dětmi z obručí ze sudu či skibob. Součástí expozice jsou také lyže Jiřího Běra, československého reprezentanta v běhu na lyžích, Krále bílé stopy r. 1978 a držitele rekordu v počtu vítězství v Jizerské padesátce.

Po návštěvě muzea doporučujeme udělat pár kroků ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie, u něhož stojí zcela nová socha Panny Marie od akademického sochaře Petra Váni, která určitě stojí za prohlédnutí. A kdo by výletování neměl dost a měl chuť na příjemnou procházku, může se vydat po stopách Mariánských zjevení na Policku k Ticháčkově kapličce v Suchém Dole, která neztrácí své

kouzlo ani na podzim či v zimě a je obklopena křížovou cestou. Ticháčkovská kaplička byla postavena na místě, kde se mladé dívky Kristíně Ringlově zjevovala Panna Marie. Z Police nad Metují k ní vede zelená a následně

žlutá turistická značka. Obuv přizpůsobte aktuálním klimatickým podmínkám, v zimě se většina trasy neudrzuje a vede mimo jiné přes louku a lesem.

Text: Nikola Plná

Barokní zážitky v broumovském klášteře

Foto Oldřich Jenka

Ztichlou klášterní zahradu zasypaly sněhové peřiny a vy se kocháte trpytivou nádherou. Zmrzlý sníh vám křupe pod nohama, otevíráte dveře útulné kavárny a těšíte se na dobrou kávu a domácí dortík... Za oknem poletují vločky a vás za chvíli čeká prohlídka barokního monumentu. Romantická představa? Ano, vstupte s námi do národní kulturní památky, která své brány nezavírá ani v zimních měsících.

Broumovský klášter je otevřen celoročně. Od listopadu do března si můžete jeho nejkrásnější historické interiéry prohlédnout každý den, včetně pondělí, od 10 do

15 hodin. Spolu s průvodcem můžete zavítat do vzácně dochované klášterní knihovny se 17 tisíci svazky knih, do refektáře – bývalé klášterní jídelny – kde je vystavena

unikátní kopie Turínského plátna nebo do bohatě zdobeného klášterního kostela, zasvěceného sv. Vojtěchovi. Prohlídky se konají v každou celou hodinu a vybrat si

můžete ze dvou typů: buď prohlídku Zastřeno na Baroko, věnující se otiskům barokního umění v klášteře, nebo Život v klášteře, zaměřený na každodenní mnišský život.

Vzhůru za taji nepřístupných prostor

Nabídka prohlídek přes zimu rozšiřují oblíbené prohlídky „Klášteřem od sklepa po půdu“, které odhalují jinak běžně nepřístupné prostory kláštera. Svě taje vám tak odhalí sklepní prostory, rozsáhlý půdní labyrint, renovované freskové sály nebo Opatská galerie. Letos poprvé se během zimy budou konat také Noční hrané prohlídky, které jsou jinak výsadou letních měsíců. Hrané prohlídky odhalují tajemství vzácného Turínského plátna a nabízejí návštěvníkům setkání s řadou historických postav.

Adventní prohlídky a trhy

Do kláštera je možné zavítat i během adventu, Vánoc a Silvestra, kdy si mohou návštěvníci vychutnat poklidné Adventní, Vánoční a Silvestrovské prohlídky. A kdo by se chtěl na Vánoce připravit s předstihem, ten by si neměl nechat ujít oblíbený Adventní trh. Vůně svařeného vína, skořicové čokolády, medoviny nebo trdelníku podtrhují jedinečnou atmosféru této tradiční události, kde je možné nakoupit dekorace i krásné vánoční dárky pro radost.

Foto Tomáš Valášek

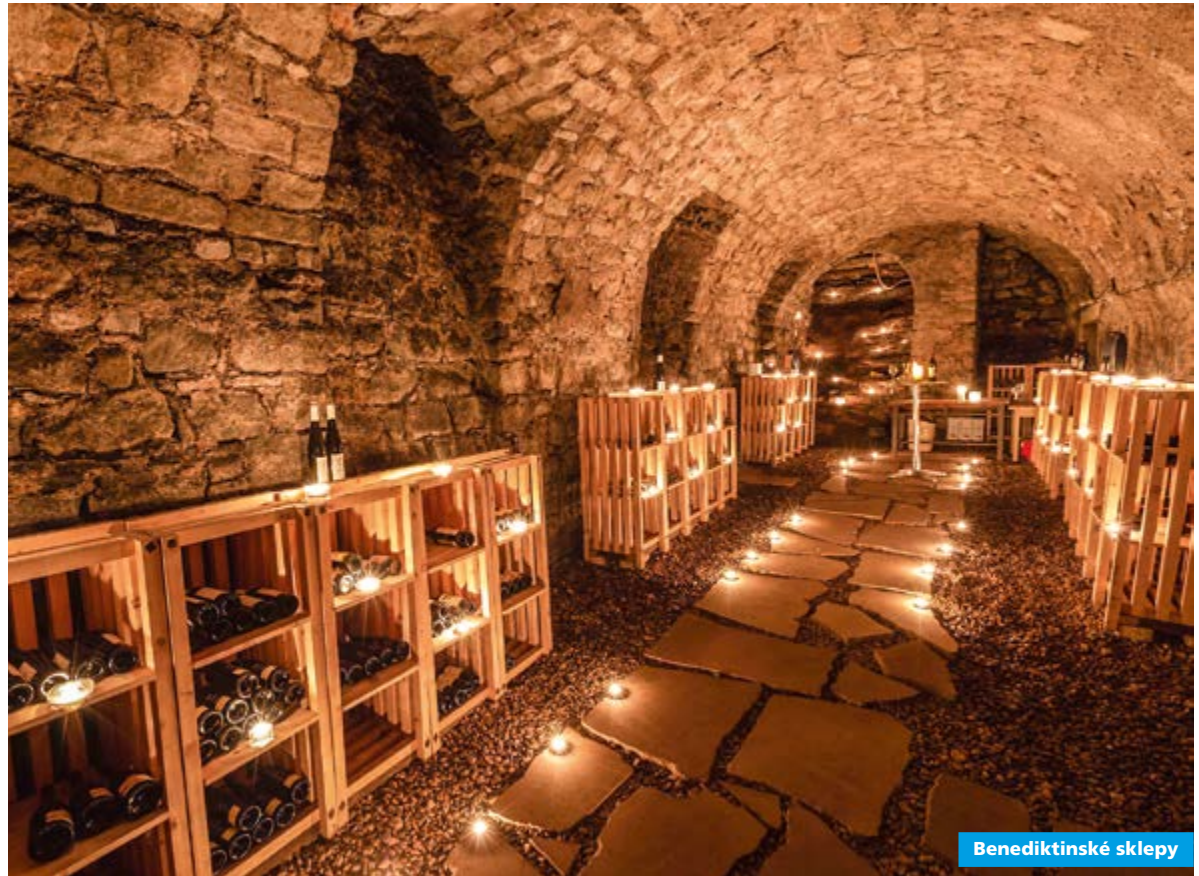

Lapidárium –
galerie nejen pro děti

Tip na dárek? Noc v mnišské cele!

A když už jsme u těch dárků... Chcete-li obdarovat své nejbližší originálním vánočním darem, inspiraci můžete hledat právě v broumovském klášteře. Zakoupit se tu dají například dárkové poukazy na nevšední ubytování v renovovaných mnišských celách klášterního Domu hostů, poukazy na prohlídky, koncerty či vzdělávací programy klášterní Maiwaldovy akademie – stačí se domluvit na emailu vkcb@broumovsko.cz.

Text: Kateřina Ostradecká

Benediktinské sklepy

Klášterní knihovna

Z prohlídky do skal, ze skal na výstavu, z výstavy na koncert...

Broumovský klášter je díky svým komplexním službám ideálním místem na zimní dovolenou. Pokojné útočiště poskytne klášterní ubytování Dům hostů, žaludek naplní dobroty z klášterní kavárny Café Dientzenhofer nebo restaurace U Tří růží a dobrou náladu zajistí degustace vín v Benediktinských sklepiích. Dopolední prohlídku kláštera může vystřídat odpolední výlet do nedalekých skal. A zimní podvečery? Díky aktivitám Vzdělávacího a kulturního centra Klášter Broumov nebudete vědět, co vybrat dřív... ☺

Hudební fanoušci si přijdou na své během multižánrových středních koncertů ArtCafé, které se konají dvakrát nebo třikrát měsíčně v klášterní Kreslárně. Čtvrty jsou jednou měsíčně vyhrazeny přednáškám celorepublikového projektu ScienceCafé, jenž neformálním způsobem přibližuje novinky z vědeckých oborů.

Hudba, literatura i výtvarno...

Nejmladším návštěvníkům jsou určeny prostory Dětské galerie Lapidárium, kde se po celý rok konají pravidelné výstavy českých autorů. Letošní listopad a prosinec bude patřit výstavě Davida

Hanvalda All That Glitters Is Not Gold / Není všechno zlato, co se třpytí. Součástí výstavy budou i workshopy s autorem, určené nejen školám, ale i zájemcům z řad veřejnosti.

Díky Literárnímu domku v klášterní zahradě si na své přijdou i milovníci literatury, kteří se jednou měsíčně mohou setkat s rezidenty domku na autorském čtení Literárního Café. Za vzděláním pak může do broumovského kláštera vyrazit každý, kdo si vybere z bohaté celoroční nabídky vzdělávacích programů Maiwaldovy akademie.

Text: Kateřina Ostradecká

Přejezd Javořích hor Emericha Ratha

Pokud to sněhové podmínky dovolí, uskuteční se v sobotu 8. února 2020 sedmnáctý ročník Přejezdu Javořích hor. Přejezd nese jméno Emericha Ratha, propagátora lyžování na Broumovsku, všestranného sportovce, jemuž byla Klubem pro Fair play při Českém olympijském výboru udělena zvláštní cena in memoriam.

Pražský Němec E. Rath bydlel s rodiči na konci 19. století v Broumově. Od mala miloval pohyb a sport. Jako dítě se postavil poprvé na lyže a propadl jejich kouzlu. Sjížděl svahy okolních kopců s takovou radostí, že přivedl k lyžování další Broumováky. Účastnil se mnoha lyžařských závodů, včetně osudného závodu v Krkonoších po boku Hanče a Vrbaty. Mluvil německy i česky, považoval se však za mezinárodního sportovce. V různých sportech reprezentoval na mistrovstvích Evropy, světa i na olympiádě Rakousko, Německo i Československo. Velkou osobní statečnost prokázal za 2. světové války, přesto se k němu poválečný režim zachoval nespravedlivě.

Život Ratha nebyl snadný, a snadný není ani Přejezd Javořích hor. Není určen těm, kteří vyhledávají jen pohodlné udržované lyžařské stopy. Jedná se o náročnější, i když ne dlouhou trasu. Původně vedla osmnáctikilometrová trasa pouze po hraničním hřebenu Javořích hor, kde jsou prudká stoupání a také prudké (i když ne dlouhé) sjezdy. Ne každý si na takto náročnou trasu troufne, proto organizátoři připravili druhou, o 3 km delší, ale méně náročnou

Z Ruprechtického Špičáku

trasu po úbočí kopců. Je to trasa pohodlová, zvládnou ji i ti, kteří nejsou zrovna ve vynikající kondici. Vhodná je i pro staší turisty.

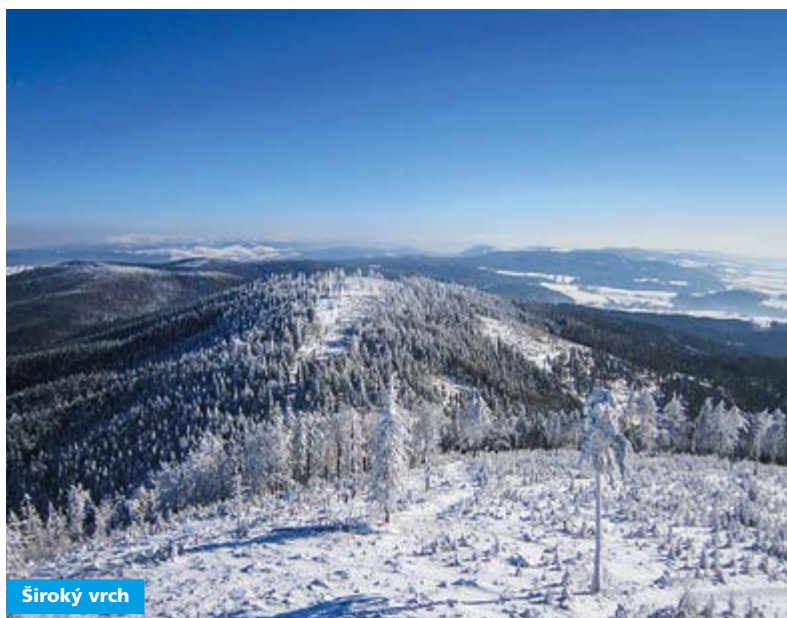
Obě trasy přejezdu začínají na nádraží v Meziměstí. Vedou přes Vižnov – Pomeznic k Ruprechtickému lomu. Na rozcestí pod Špičákem se rozdělují – náročnější trasa stoupá na vrchol Špičáku, pokračuje po hranici přes Široký kopec na Janovičky. Pohodlnější trasa vede traverzem k bývalé oboře v Heřmánkovicích a pokračuje po široké pohodlné cestě na Janovičky. Část této trasy

je upravena sněžným skútem. V restauraci na Janovičkách se účastníci obou tras setkají, obdrží upomínkový list, popovídají si a mohou buď pokračovat na běžkách přes louku do Broumova nebo mohou do Broumova sjet podvečerním autobusem.

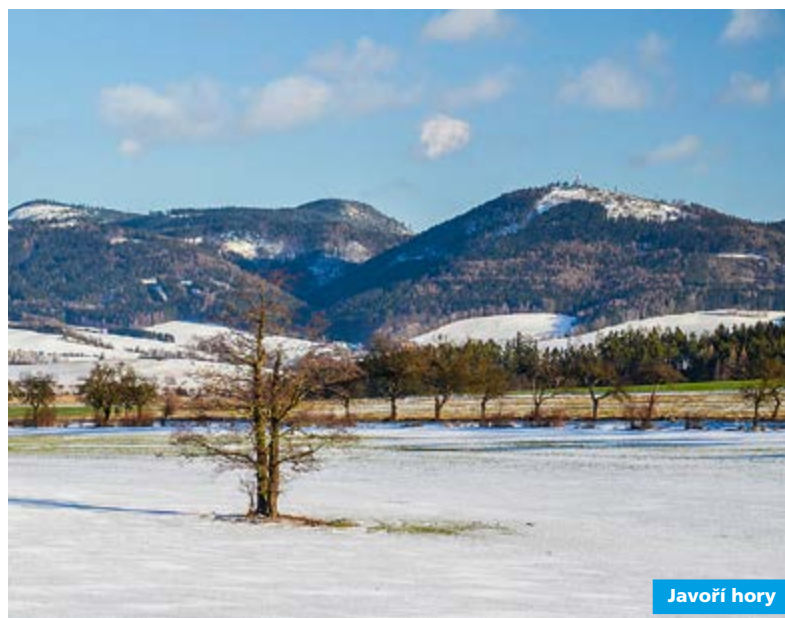
Loni byl Přejezd Javořích hor výjimečný – byl spojen s celostátním srazem českých a slovenských turistů v Polici nad Metují. Na Javoří hory vyrazilo ve dvou dnech 160 lyžařů. Jinak se ale jedná o akci menšího rozsahu, které se zúčastňuje ně-

kolik desítek lidí především z Náchodska. Termín stanovili pořadatelé akce – Klub českých turistů Broumov na 8. února 2020, záleží však na sněhových podmínkách. V případě změny bude KČT informovat o posunutí termínu na svých stránkách: <http://www.kctbroumov.unas.cz>. Zde si můžete přečíst informace z minulých ročníků přejezdu, prohlédnout si fotografie a dozvíte se samozřejmě i další zajímavosti z činnosti KČT Broumov.

Za KČT Broumov J. Chaloupková

Široký vrch

Javoří hory

Gastronomie Broumovska

O tradiční gastronomii Broumovska toho víme velmi málo. Přerušené tradice a zvyky zde byly způsobeny střídáním obyvatelstva po druhé světové válce. Zdejší gastronomie byla ovlivněna německou, polskou a typickou středočeskou kuchyní.

Jako v celém Královéhradeckém kraji, tak i tady na Broumovsku a Policku se hojně pěstovaly luštěniny, obilniny a především brambory. Z hrachu se připravovala tzv. pučálka, naklíčený hrách opečený na másle s cukrem, což byl velmi oblíbený pokrm u dětí.

Jednou z hlavních složek pokrmů byl chléb, ten se pekl v každé domácnosti. Podával se k polévkám a kaším. Jedl se s tvarohem nebo domácím sýrem. Často se opekalo na kamnech. Chléb byl uctívánou

surovinou, což zmiňuje třeba tato tradice: narozené dítě se pokládalo do ošatky na pečení chleba a položilo se pod stůl, aby mělo dostatek chleba po celý život.

Oblíbeným jídlem se staly v 19. století bramboráky, kterým se tu dodnes říká kramfleky. Většinou nebyly připravovány z těsta s moukou a vejci, hmotu tvořily jen nastrouhané brambory, které se propojí díky působení bramborového škrobu. Takto připravené těsto se opekalo na kamnech. Pokud se těsto peklo na plechu v troubě, říkalo se pokrmu strouhanec, který se podával nakrájený na kostičky s kysaným zelím.

Z polévek si můžeme jmenovat hladkou ančku, ta se u nás podávala tradičně na Velikonocce. Jejím základem byly mléko a mouka, do kterého se přidaly brambory, houby a vejce. Vejce byla v polévce uvařená natvrdo, nebo osmažená. Jednou z polévek, kterou starousedlíci vaří i dnes na Policku a Broumovsku, je šťovíková polévka. Základem je vývar z vepřových kostí, vepřového masa a kořenové zeleniny. Do vývaru se přidá opražený a nakrájený šťovík, nové koření a smetana. Podle chuti se pak může dokyselit. Tento recept jsme převzali z blízkého Polska.

Maso a ryby se objevovaly na stolech domkářů a bohatších měšťanů, méně bohatí si jej mohli dovolit jen několikrát do roka.

Vánoční tabule a zvyky

Nynější tradiční pokrm (bramborový salát a obalený kapr) se začal objevovat u nás až v 19. století. Na Broumovsku se Vánoce nesly ve znamení sušeného ovoce. Sušené křížaly ze švestek, jablek a hrušek se připravovaly jak na sladko, tak na slano. Ze sušených švestek se vyráběla i tmavá omáčka. Štědrovečerní tabule se skládala z bezmasých jídel a švestková omáčka se podávala s buchtami nebo knedlíky. Také se podávalo kyselo polité rozškvařeným máslem, knedlíky se suše-

ným ovocem a knedlíky s houbami. Knedlíky se nepřipravovaly ovšem z brambor, jak jsme zvyklí dnes, ale jen z vody a mouky. Na Bezděkově se jim dodnes říká „hop do vody“ a často se podávají s opečenými houbami a rozehřátým máslem.

Typickými stavbami Broumovska jsou statky. Zvykem o Vánocích bývalo navařit hrách, vložit ho do misky, se kterou syn nebo dcera museli skákat po světnici, aby koně byli zdraví. S večerí sedala ke stolu hospodyně a ta během večere nesměla od stolu odejít, aby husy dobře seděly. U večere nechyběly ani houby, které měly v budoucím roce ochraňovat před nemocemi. Na Policku se zase na sních okolo stromu rozmísťovaly slupky a zbytky jídla.

Oblíbeným cukrovým byly tzv. zázvorky, které se musely péct několik týdnů před Vánoci, aby změkly.

Anna Jeřábková a Kateřina Agnolozzi

Neznámý známý zámek Adršpach

Málokdo ví, že Adršpach má kromě světoznámého skalního města i krásný zámek, k jehož návštěvě bychom vás rádi pozvali. Vzhledem k náporu turistů ve skalách je adršpašský zámek pravou oázou klidu s vlastním parkovištěm a kavárnou s dětským koutkem. V historické části zámku nabízíme prohlídky věnované posledním majitelům adršpašského panství, rodu Nádherných, dále horolezecké muzeum a expozici Inářství a tkalcovství.

Také se můžeme pyšnit únikovou hrou v zámeckém sklepení na pohádkové téma Třetí princ. Hra je vhodná pro rodiny s dětmi, ale spolehlivě potrápí i dospělé. Příznivá je i cena.

Zámek Adršpach bude tentokrát otevřen celoročně a i v zimě nabídne návštěvníkům několik zajímavých akcí. Povídání s historičkou PhDr. M. Moravcovou o známých osobnostech, které navštívily skalní město, se bude konat 22. listopadu 2019. Přednáška o pečení chleba Kláry Hadašové připadne na 29. listopad. Začátkem prosince (6. 12.) proběhne workshop šití eko pytlíků a vyhlásíme soutěž O nejkrásnější

adventní věnec. Na 4. ledna je připraven Tříkrálový koncert. Dále chystáme např. divadélko Evy Hruškové a výstavy pro děti. Proto sledujte náš FB: Zámek Adršpach nebo www.obecadrspach.cz, kde najdete aktuální informace a pozvánky.

Zimní Adršpach je opravdu krásný. Až půjdete ze skal, stavte se u nás na zámku

na prohlídku nebo na kávičku a zákusek. Možná bude praskat dřevo v krbu a vy si v naší knihovně můžete půjčit (nebo i odnést) knihu, která vás osloví.

Ze zámku Adršpach vám přejeme krásnou zimu.

Jolana Jánská

**Geopark
Broumovsko**

Broumovské skály jinak a zblízka

Broumovsko je takový zajímavý kraj. Skály a kameny zde na vás vykukují ze země na každém kroku, tu z vysokého říčního břehu, tu z lesa nebo prostě jen tak z úvozu. Jsou tady odjakživa, patří sem, prostě nic zajímavého, řeklo by se. Obyčejné šutry. Co se ale někdy na chvíli zastavit a kouknout se na ty „šutry“ trochu zblízka. Anebo trošičku jinak. Napadlo vás to někdy? Pojďme se podívat na pár skal a kamenů, kolem kterých třeba i občas chodíme jen tak bez povšimnutí. A nemusíme ani čekat na příští léto, k těmto skalám se můžeme klidně vydat i v pěkném zimním počasí.

Božanovský lom dnes.

Adršpach, Ostaš, Broumovské stěny – při vyslovení těchto názvů se většině z nás vybaví vysoké bělavé, šedavé nebo žlutavé pískovcové skalní věže a stěny s tajemnými labyrinty a jeskyňkami. Skály jsou často všelijak jemně pruhované, někdy jen mírně odlišnými barevnými odstíny a někdy výraznými rýhami jakoby je poškrábaly nějaké obrovské ostré drápy. Toto pruhování je krásným zápisem v kronice vzniku mohutné pískovcové desky z křídového období druhohor, ze které po milionech let erozních procesů příroda vymodelovala Adršpaško-teplické skály. Jsou to stopy různých forem ukládání písčitého materiálu, ze kterého místní pískovce vznikly po stmelení písčitého zrnka a zpevnění ve tvrdou horninu. V místech zpomalení vodního proudu v meandrech začínou řekou nesená zrnka minerálů a hornin klesat na dno a vrstvit se na sebe. Například šikmé a křížové zvrstvení, jak je nazývají geologové, je dokladem sedimentace v podmínkách říční delty, kdy mohutný meandrující vodní tok přináší do mělkého moře spousty jemného písku a ten se zde ukládá při neustálé se měnící směru vodního proudu. Takovýto sedimentační proces probíhá v současnosti například

v oblasti delty řeky Dunaj, ústící do Černého moře.

Ukázkové formy zvrstvení různých zrnitých sedimentů najdeme nejen v okolních skalních městech, ale také v prvohorních usazeninách, vyplňujících rozlehlou Broumovskou kotlinu. Řeka Stěna, která se do nich stačila na mnoha místech hluboce zařiznout, nám připravila krásné přírodní řezy dlouhou a velmi pestrou geologickou historií zdejšího kraje na celém úseku svého toku od Starostína po Otovice. Nejúchvatnější z těchto skalních výchozů je bezesporu takzvaná Permská stěna v pravém břehu řeky přímo v obci Hynčice. Tato pestrá barevná, víc než 20 metrů vysoká stěna nám vypráví předlouhý příběh o historii a přírodních podmínkách v tropických lagunách a močálech, které se zde v posledním prvohorním geologickém období – permu rozkládaly. V mnohých polohách bohatě převrstvených pískovců, prachovců a jílovců se dochovaly četné pozůstatky prvohorních rostlin a živočichů. Tato lokalita se dá bez nadsázky považovat za přírodní učebnici sedimentologie – vědy o vzniku sedimentárních (usazených) hornin.

Pro svoje příznivé mechanické vlastnosti a zajímavé zbarvení se při osídlování Broumova začal místní červený permský

Permská stěna v Hynčicích.

pískovec široce využívat až už jako běžný stavební materiál, tak i pro speciální kamennou výrobu například ozdobných kamenných prvků, především pro budované

barokní církevní stavby. V Meziměstí, v jehož blízkosti se tento pískovec těžil, z něj najdeme mnoho významných staveb, včetně místního zámku a jeho hospodářských budov. Spoustu masivních ozdobných a stavebních prvků z tohoto dekorativního pískovce pak objevíme i v Broumovském klášteře a okolních barokních kostelích.

Ale vraťme se ještě na chvíli do skalních měst. Tam někdy také narazíme na skály a skalní věže s podivně „prožraným“ povrchem, s různými dírkami, dírami, prohlubněmi, vroubkami či výstupky. Ano, to je hodně typický vzhled usazené horniny zva-

Stěna hospodářských budov meziměstského zámku z místního červeného pískovce.PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZECZACZAMY GRANICE
2014–2020EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Voštiny v Teplických skalách.

né pískovec, jak ho známe z našich českých skalních měst. Mnohdy hluboce vhloubené či naopak vyčnívající povrchové přírodní výtvary vznikají takzvaným selektivním zvětřováním, kdy se rozdílně zpevněné vrstvičky nebo kusy pískovce nestejně rychle vydrolují. Podle formy je pak nazýváme voštiny, lamely, římsy nebo třeba žebra.

Když si povrch pískovcových skal pořádně osaháme, zjistíme, že méně zpevněné drobnější křemenné pískovce Adršpašských a Teplických skal nebo Ostaše mají obvykle díky rychlejší probíhajícímu zvětřovacímu procesu vlivem vody, mrazu a větru výrazně členitější a esteticky zajímavější povrch než starší tvrdší šedavé vápnité pískovce nebo žlutavě narůžovělé arkózovité pískovce, na které narazíme ve skalních výchozech kuest Polické pánve.

Pevnější, silněji stmelené pískovce, více odolávají zvětřování a jejich povrch nebývá tak členitý. O to zajímavější morfologické formy na nich můžeme pozorovat. Především na vrcholových partiích takovýchto skal pak můžeme objevit různé skalní mísy, misky nebo velmi zajímavé formy škrapovité eroze, připomínající kvěťák nebo mořskou houbu.

Skalní miska na Ostaši.

Z tvrdých vápnitých pískovců, jejichž úzké vrstevní polohy a čocky se vyskytují v mocných vrstvách jemnozrnných vápnitých hornin zvaných opuky, mohou vlivem rozpouštění po puklinách pronikající vodou z povrchu vznikat i neobvyklé kamenné sloupky. Nejznámější najdeme na přírodní památce Pískovcové sloupky v České Metuji, ale všímavější přírodovědci a geoturisté mohou jejich vznik v menším měřítku zaznamenat také například u Police nad Metují na lokalitě Na Splachově nebo mezi Hlavňovem a Bukovicemi.

Na úpatí Broumovských stěn můžeme při toulkách přírodou narazit také na odkryvy výrazně rozpadavých růžově zbarvených pískovců. Tyto pískovce pochází z období triasu na počátku druhohor a podle chaotického charakteru zvrstvení usazeného materiálu je možné vyvozovat, že se tyto sedimenty kopily v rozsáhlých příbřežních jezerech s nepravděpodobným nárazovým přínosem hrubšího písku, složeného převážně ze zrn křemene a živců. Jelikož však obsažené živce

Známé pískovcové sloupky v České Metuji slouží za úkryt mnohým drobným živočichům.

rychleji zvětřávají (a uvolňují do půdy živiny, jak napovídá jejich název), jsou tyto pískovce nepevné, rozpadavé a drobné. Ale i této vlastnosti zdejších triasových pískovců místní lidé využili a na drobných odkryvech byl rozvětralý pískovec téžen jako stavební písek. Drobné staré písničky jsou však již dávno zapadlé a zarostlé. Jediná těžba těchto písků probíhá ještě v písničku v Jetřichově.

Triasové písčité sedimenty před přibližně 145 miliony let částečně rozmylo a zaplavilo křídové moře. Nastalo to rychle, přivody vod strhly, přinesly a rozprostřely vrstvu šterku, oblázků a valounů. Zaplavená pevnina se nadále ponořovala a na dně mělkého moře se v průběhu následujících asi 50 milionů let nakopila až 450 metrů silná vrstva písčitého a jemnozrnného vápnitého sedimentu, z nichž nám v dnešní době zbyly unikátní přírodní památky – pískovcová skalní města, stolové hory, kuesty a rokly Polické křídové pánve.

Kamenictví bylo na Broumovsku dlouhá staletí jedním z nejrozšířenějších

řemesel. Největší kamenická obec Libná, čítající kdysi až 500 obyvatel, zanikla vlivem poválečných událostí. Dozvuky zašlé slávy tvrdého a trvanlivého libnavského pískovce se do současnosti promítají jen sporadickou těžbou pískovcových bloků pro speciální zakázkovou ušlechtilou výrobu. Navštívit Poslední lom v Libné, osahat si věhlasný kámen vlastníma rukama, pocítit genia loci nevšedního odlehleho místa a zhlédnout navíc „přírodní moderní umění“ na lomo- vých stěnách rozhodně stojí za to.

No a božanovský, či jak se dříve říkalo broumovský pískovec, to je v kamenářině skutečný pojem. A nejen u nás v Čechách. Prohlédnout si ho zblízka můžete přímo u božanovského lomu, ale třeba i v samotné Praze, kde je z něj například postavena celá Právnická fakulta Karlovy univerzity nebo jsou jím obloženy interiéry stanice metra Smíchovské nádraží.

Další inspiraci třeba najdete na: geo-park.broumovsko.cz

Text a foto: Stanislav Stařík

Voštiny na Hejdě.

Jasná stopa „potopy světa“ na přírodní památce Mořská transgrese.

Lom v Libné.

Srážkovou vodou a mrazem erodované temeno zřícené pískovcové věže na Čížkových kamenech.

Mrazové zvětřování triasových pískovců ve starém lomu Pasa.

Kostel sv. Prokopa v Bezděkově nad Metují je nejkrásnější a nejucelenější barokní památkou na Policku. Zároveň je kostel součástí sbírky broumovských kostelů architektů Kryštofa Dientzenhofera a jeho syna Kiliána Ignáce Dientzenhofera.

V letech 2017–2019 se kostel a přilehlý hřbitov podařilo obnovit za finanční podpory Ministerstva zemědělství ČR, Evropské unie (Evropský fond pro regionální rozvoj) a rozpočtu Královéhradeckého kraje, a to za téměř 8 mil. Kč!

Nejrozsáhlejší opravou byla oprava pláště kostela a obnova přilehlé kamenné hřbitovní zdi, které jsou zapsané v indikativním seznamu kulturních památek. Opravy probíhaly tak, aby nebyla narušena historická hodnota a autentičnost samotné stavby. V tuto chvíli mají návštěvníci kostela možnost navštívit i jeho vnitřní prostory.

Opravy kostela sv. Prokopa v Bezděkově nad Metují

Dřevorubec roku v Adršpachu

Každoročně se v měsíci lednu koná v Adršpachu již tradiční akce s názvem Dřevorubec roku. Letošní datum stanovil pořadatel na 18. 1. 2020 a bude to již 12. ročník.

Kromě soutěžících se v tomto zimním období přijede podívat i mnoho diváků, protože je opravdu na co koukat.

Dřevorubec klání se mohou zúčastnit jak profesionálové, tak i amatéři, prostě každý, kdo umí pracovat s motorovou pilou, sekerou a hlavně rukama. Soutěží se v několika disciplínách, jako jsou například nakládka a vyložení desítky metrových polen o celkové váze 300 kilogramů na valník a dolů z valníkové plošiny, kácení připravené klády na přesnost nebo odvětrání kmene. Je možné se zúčastnit i doprovodné soutěže, ve které se štípou dřevěné špalky k přiložení do krbových kamen. Tuto disciplínu každoročně ovládnou starostové přilehlých obcí.

Soutěže se ještě nezúčastnila žádná žena, kromě paní starostky Adršpachu, která v letošním roce zazářila při štípání špalků a nedala tak kolegům z okolních radnic šanci.

Máte-li soutěživého ducha, nebo se chcete jen tak přijet podívat v zimním období do Adršpachu, jste srdečně zváni.

Více informací:

<https://www.facebook.com/drevorubecrokuadrspach/>

Pořadatel: Pavel Cihla – messenger: [m.me/drevorubecrokuadrspach](https://www.facebook.com/drevorubecrokuadrspach/)

Kontaktní osoba: Tomáš Cihla: cohla.t@seznam.cz

Běžkařská trasa Teplíce nad Metují – Zdoňov – Adršpach

značka trasy: červená

délka trasy: 11 km

Teplíce nad Metují, škola – Kříž smíření pod Bukovou horou – horní část Zdoňova – pod Křížovým vrchem – Dolní Adršpach

Trasa vede okouzující krajinou s krásnými výhledy. Stopa začíná cca 300 m od centra města, kam je možné se dopravit např. vlakem, za budovou teplické základní školy. Od školy stoupá ke Kříži smíření pod Bukovou horou. Náročnějším místem trasy je sjezd podél lesa, dále pak po louce do údolí. Z údolí se cesta stáčí vlevo k horní části Zdoňova, odkud se vydáme mírným stoupáním vpravo do sedla pod Křížovým vrchem a odtud příjemným sjezdem do Dolního Adršpachu. Celá trasa vede většinou po okrajích polí, nebo přímo po polích a loukách.

Návaznost dalších tras: Okolo Zdoňovské Hejdy (po červené), Zdoňov – Horní Adršpach – Janovice (po modré).

Text: Jana Klimešová, **foto:** Josef Bitnar

Závod „tlustochů“ Fat Bike Race

v Bike resortu Broumovsko

Bike resort Broumovsko má sice po sezóně, ale to neznamená, že usnul zimním spánkem. I v zimě se v našem regionu dá na kole vyřádit, a to doslova.

Kdo má rád adrenalin a nevydrží čekat na příští jaro, může popadnout své horské kolo nebo si půjčit tzv. fat bike a zúčastnit se závodu „tlustochů“ Fat Bike Race Stolové hory. Tento závod startuje v příhraničním Karlově (Karłów) 10. 2. 2020 v 11.00 hodin a je historicky první svého druhu v Polsku. Jedná se o akci pro ty nejvytrvalejší ve sněhu, na mrazu a v horách. Toto neoficiální mistrovství Polska pro kola typu fat bike nabízí trať v délce téměř 30 km, která vede po běžeckých a cyklistických trasách Národního parku Stolové hory. Počet startujících je max. 200 osob. Závodníci mají vedle vysoké dávky adrenalinu zajištěny i krásné výhledy a magická zákoutí. Trať bikery povede mj. Pražským traktem, okolím Kančího hřbetu, přes Pasterkov na Vostrou Horu (Ostra Góra).

Organizátoři závodu Fat Bike Race mají pro pořádání této sportovní akce hned několik důvodů. Chtějí ukázat a dokázat, že jízda na kole nemusí být výhradně letní záležitostí a že se dá provozovat i ve zdánlivě obtížných zimních podmínkách. Terénní horská kola fat bike s velmi širokými pláštěmi jsou dokonale vyvinuta tak, aby se biker ve sněhu nepropadal, přičemž je zajištěna maximální přilnavost, stejně jako tlumení nárazů. Další motivací organizátorů je propagace zdravého životního stylu, aktivního odpočinku a zimní rekreace. V neposlední řadě je zde snaha přilákat návštěvníky do

uchvacujícího koutu země, který přímo navazuje a je propojen s regionem Broumovsko, krajem pískovcových skal a barokních památek. A jedinečných cyklotras. Těm, kteří pro jízdu na kole preferují přece jen poněkud teplejší měsíce, nabízíme

soutěž s Bike resortem Broumovsko o nejlepší slogan či historku!! Více informací o soutěži najdete na našich nových webových stránkách bikeressort.broumovsko.cz.

Zuzana Klimecká

Vyhraj s Bike resortem!

Zima je v plném proudu, většina cyklistů odpočívá a nabírá síly na další sezónu. To je ten správný čas na zimní cyklosoutěž! Vymysli atraktivní slogan pro Bike resort Broumovsko nebo napiš zajímavou historku ze svých cyklistických výprav.

Soutěž probíhá **od 1. 11. 2019 do 22. 2. 2020.**

Jak soutěžit?

- Vymysli **slogan** pro Bike resort Broumovsko nebo
- Napiš zajímavou **cyklohistorku**
- Pošli na sdmb@broumovsko.cz
- Uveď své kontaktní údaje (jméno, adresa, telefon)
- Vyhraj skvělé ceny – cyklobatohy + termosky

Výherní slogan i historka nás budou provázet celou příští sezónou ☺. Více na bikeressort.broumovsko.cz

WWW.FABRIKA.N

WALZEL
/ EST. 1852

IA ZÁŽITKY.CZ

KOUSEK OD VÁS

Pseudokrasové povrchové i podzemní jevy na Broumovsku

Dnes již nikdo nepochybuje o kráse a atraktivnosti pískovcových skalních měst, která tvoří značný podíl na přitažlivosti Broumovska pro domácí i zahraniční účastníky zdejšího cestovního ruchu. Rozsáhlá, divoká a fantasticky modelovaná pískovcová skalní města udivují nejen bizarním reliéfem, ale rovněž unikátností jejich přírodního prostředí. Proto jsou také vyhlášena jako státem chráněná území (národní přírodní rezervace, přírodní rezervace nebo přírodní památky) ještě i v rámci Chráněné krajinné oblasti Broumovsko.

Skalní města měla ke svému specifickému vývoji nejlepší podmínky v obnažených a erozním procesům tak přístupných vrstvách kvádrových pískovců, které původně jako mořské sedimenty jsou součástí mocného souvrství hornin z geologického období druhohorní svrchní křídly. Jejich dnešní fantastické tvary pak mohly vzniknout v příznivých podmínkách tektonického rozpukání těchto hornin a za dlouhodobého působení eroze a povětrnostních účinků na nestejně odolné partie pískovců. Vzniklý reliéf je však divoký a pestrý nejen ve viditelných povrchových tvarech, ale i v četných formách podzemní modelace. Především pro výskyt různých forem podzemního reliéfu (jeskyní a propastí) vzniklých fyzikálním rozpadem hornin jsou tyto povrchové a podzemní jevy nazvané jako jevy pseudokrasové, na rozdíl od forem krasových, vzniklých především chemickým rozpouštěním hornin (jako např. ve vápencích).

Povrchové i podzemní pseudokrasové jevy v kvádrových pískovcích tvoří terén Teplicko-adršpašských skal, Hejdy, Ostaše, Kočičích skal, Broumovských stěn i české části Stolových hor. Podzemní pseudokras v podobě jeskyní a propastí se zde vyskytuje v několika morfo genetických typech, např. jeskyně puklinové, rozsedlinové, vrstevní, blokové (suťové), skalní převisy nebo

v jejich kombinaci. Jejich speleologickým výzkumem a dokumentací i potřebným monitoringem je pověřena jeskyňářská skupina v Broumově (ZO ČSS 5-03 Broumov), která jako výsledek svých náročných akcí ve všech skalních oblastech na Broumovsku již eviduje přes 180 podzemních prostor. Většina jich má menší rozměry, několik desítek lokalit je však o délkách 20 – 50 metrů a několik i přes 100 metrů délky. V Broumovských stěnách jeskyně Pod Luciferem má délku 405 m a tou nejdelší je Teplická jeskyně v Teplických skalách, délkou okolo 1,5 km je také nejdelší pseudokrasovou jeskyní v ČR.

Speleologický výzkum zdejšího pískovcového pseudokrasu také proslul objevem a studiem tzv. kořenových struktur, biogenních stalagmitů a stalagnátů, a vzácných tzv. glaciálních reliktů v podobě drobných bezobratlých živočichů podzemních prostor, pozůstatků fauny z období chladných glaciálů. Ve zdejších rozsáhlých skalních oblastech není speleologický průzkum dosud dokončen, takže je reálná naděje nejen na další nárůst počtu registrovaných jeskyní a propastí, ale i dalších překvapivých objevů ve stále ještě tajemném podzemí zdejších skalních měst. Speleologický výzkum je však fyzicky i odborně velice náročnou aktivitou prováděnou ve velice specifickém a choulostivém podzemním přírodním pro-

Nejrozsáhlejší podzemní prostory se vyskytují v blokových jeskyních ve velkých blokových závalech ve dnech skalních roklí – prostory jeskyně pod Luciferem.

středí, ve tmě, vlhku a chladu. Pro veřejnost je proto, až na několik lokalit zpřístupněných na prohlídkových okruzích nebo na turisticky značených cestách, pseudokrasové podzemí nepřístupné. Je však z hlediska přírodního prostředí mimořádnou a stále ještě tajemnou a také nedílnou součástí zdejších pískovcových skalních měst.

V příštím roce 2020 si bude místní jeskyňářská skupina připomínat 40 let trvání svojí existence a aktivní činnosti. V rámci tohoto jubilea proběhne nejen akce odbor-

ného zhodnocení aktivit a jejich speleologického přínosu, ale také několik informativních akcí určených pro veřejnost, kdy jak formou přednášek, tak i několika terénními exkurzemi budou zájemci alespoň základně seznámeni s jeskyňářskou praxí a specifiky pískovcového pseudokrasu na Broumovsku. Podrobnosti budou zveřejněny již počátkem příštího roku, tedy i na stránkách následného Letního Broumovska 2020.

Jiří Kopecký
Fotografie: Oldřich Jenka

K mimořádným výplním podzemních pseudokrasových prostor patří kořenové tvary – řada kořenových stalagmitů v jeskyni Horní sluj na Hejdě.

K mimořádným formám povrchového pískovcového pseudokrasu patří i atraktivní skalní hříby.

Měděný důl Bohumír láká i v zimě

Studený severák už zase fičí Broumovskou vrchovinou, a to je nejvyšší čas zalézt někam pěkně do zívětrí. A nejlépe při tom ve volném čase i něco nevšedního zažít.

Máme pro vás tedy dobrou zprávu a výborný tip na zajímavý výlet. Měděný důl Bohumír v Jívce totiž oproti předchozím létům zůstává pro návštěvníky otevřen po celý rok. Tudíž máte jedinečnou příležitost se i v zimním období při prohlídce důlního podzemí Jestřebích hor nejen seznámit se způsobem starého dolování, hornickým vybavením a geologickými zajímavostmi, obnaženými důlními chodbami, ale za příznivého mrazivého počasí se můžete také obdivovat úžasné podzemní ledové výzdobě. Během prohlídky s poutavým výkladem zkušených hornických průvodců uvidíte, jak a čím se zde v 19. a 20. století razily chodby a těžila měděná ruda, přímo v dole zhlédnete film o v Čechách již téměř zaniklém chlapeckém povolání horníků a odvažnější návštěvníci na vlastní kůži okusí adrenalinový výstup z hlubin dolu větrací šachtou po dřevěných žebřících. Zážitek z přiblížení náročné práce horníků vám na-

víc umocní k prohlídce zapůjčená ochranná přilba se svítilnou a plášť. V povrchové expozici si prohlédnete hornické nástroje a přístroje, uniformy, důlní mapy a jiné drobné artefakty. V průběhu zimních měsíců jsou prohlídky Dolu Bohumír možné pro skupiny minimálně 4 osob po předchozí telefonické nebo mailové dohodě a rezervaci termínu. Těšíme se na vaši návštěvu!

Více na: www.djs-ops.cz

Text a foto: Stanislav Stařík

MTB TRILOGY 2020

Léto pomalu končí, venku je mnohdy přes den krásně, ale ráno je nutné škrábat skla, kaluže mají ledové škráloupy, jindy je tak škaredě, že je lepší nevyjíždět. Příroda nám dává jasně najevo, že bude lepší kola schovat a připravit lyže. Nicméně realizační tým MTB Trilogy už pracuje na plné obrátky, aby uspořádal a zase o kousek vylepšil v pořadí již 9. ročník tohoto jedinečného etapového závodu horských kol a enduro. V roce 2019 se závodu účastnilo zhruba 350 závodníků nejen z Česka, ale i ze zahraničí (Polsko, Slovensko, Německo, Belgie, Nizo-

zemí, Rusko, Maďarsko, Rakousko, Estonsko, Nový Zéland).

Organizátorem závodu je MTB Trilogy, z. s. ve spolupráci s Redpoint Team a polským partnerem Strefa MTB Gluszyca. Nový ročník se bude odehrávat (bude mít zázemí) tradičně v parku v Teplicích nad Metují, a to v termínu 2.–5. 7. 2020. MTB Trilogy se skládá z 10 km Prologu a tří zhruba 80 km etap a provádí závodníky jedinečnou krajinou Broumovska na pomezí Čech a Polska. Každá etapa je svým charakterem zcela odlišná od dvou zbývajících.

Co mají ale všechny etapy společné, je náročný profil, velké množství singlů, ale i jen nutné minimum silničních úseků. Čtyřdenní MTB Trilogy je výzvou pro všechny opravdové bikery a prověří každého po všech stránkách. MTB Trilogy lze, díky jeho obtížnosti, považovat za nejtěžší závod (střední) Evropy.

MTB Trilogy ale pamatuje i na nejmenší bikery – děti mohou soutěžit při MTB Trilogy Kids. Dětské závody se odehrávají v areálu zázemí závodu, tedy v parku v Teplicích nad Metují. Stejně jako závody dospělých mají 3 „etapy“ – závody, které obsahují různé technické prvky. Poslední etapa bývá „biatlonová“, kdy děti tenisákem trefují lahve na kolo a za každou netrefenou objíždí trestné kolo.

Etapový závod je vypsaný jako závod

horských kol a enduro. Maratonci na horských kolech soutěží, kdo rychleji zdolá připravenou trať, zatímco enduristé poměřují své síly především v tzv. eRZetách – rychlostních zkouškách, kterých je v každé etapě deset. Tyto vybrané úseky (sjezdy) jedou na hranici svých možností, zatímco po zbytek trati se přesouvají „výletním“ tempem tak, aby stihali stanovené časové limity. Oba závody mají i svou zkrácenou verzi – demo, jejíž etapy jsou cca 50 km dlouhé. Poslední etapa je současně vypsaná jako samostatný maraton / enduro závod. Kdo si tedy nevěří na celou čtyřdenní porci česko-polské bikové

divočiny, může okošťovat jen jedním závodem. V plné verzi závodu závodníci absolvují cca 237 km a nastoupají 8 300 m, v demo verzi účastníci čeká 173 km a 5 700 m.

Novinky, aktuality a info k závodu najdete na webu www.mtbtrilogy.cz (v současné době dostává nový kabátek, tak prosíme o strpení s aktualizací), sledovat můžete Facebook závodu: www.facebook.com/mtbtrilogy či Instagram www.instagram.com/kupkolo.cz_mtb_trilogy

Těšíme se na viděnou v červenci v Teplicích nad Metují na kole!

Martina Chrástková

Broumovsko – regionální produkt

Víte, že jsme členy Asociace regionálních značek? Ano, již od roku 2011. Cílem tohoto značení je zviditelnit jednotlivé regiony (jak tradiční, známé např. svou zachovalou přírodou, zdravým prostředím, lidovými tradicemi, nebo i „nové“ či zapomenuté) a upozornit na zajímavé produkty, které zde vznikají. Do systému regionálních značek se od roku 2004 zapojilo již 27 regionů.

Značení je určeno jak návštěvníkům regionů, kterým dovoluje objevovat region a užívat si jeho atmosféru novým netradičním způsobem, tak i místním obyvatelům, kteří mohou nákupem značených výrobků podporovat „své“ místní výrobce.

Novinkou letošního roku je možnost certifikace kategorie zážitku, do které se kvalifikovala farma Wenet. Nabízí vzdělávací programy pro školy i jednotlivce. Skvělé zázemí s naučnou stezkou a nespočetné druhy zvířátek vás potěší. Přijďte si je prohlédnout a užijte si den. Farma je v zimní sezóně otevřena každý den od 10:00 do 14:00 hodin.

Dalším novým držitelem certifikátu je Divoká kosmetika, která vyrábí kvalitní produkty z divoce a přirozeně rostoucích bylin broumovského výběžku. Svými výrobky zásobuje trh již přes 20 let. Veškeré zpracování probíhá z čerstvých bylin a za studena.

Úžasná je paní Květuše Belánová, která maluje a kreslí na bavlněné tašky. Motivy se neopakují a každá taška je tak originál. Tašky jsou prokreslovány minimálně 4x a dají se prát v pračce na 30 stupňů. Nekupujte igelitky! Obdarujte své blízké místním uměním a praktickými věcmi.

Posledním nově certifikovaným je Rokytická medovina, jemná a voňavá se skvěle hodí do zimního období. Teplá zahřeje i báječně chutná.

Dlouhodobí držitelé certifikátů se mezi sebou dobře znají. Můžete na ně narazit vždy na jarmarcích a trzích, které se pořádají nejen v našem regionu.

Kde lze regionální produkt Broumovska zakoupit? Jak poznáte, že ho v obchodě mají? Jednoduše! Na dveřích prodejny je umístěna modrá nálepka s logem „Broumovsko – regionální produkt“. Zavítejte do prodejny u radnice v Polici nad Metují, která je zaměřena na prodej klasického Polického kvasového chleba, pečeného podle původních receptur v parní peci. Dále tu nabízejí speciální chleby, třeba s vlašskými ořechy, slané i sladké pečivo a cukrářské zboží. Ve Verněřovicích najdete prodejnu přímo na Ekofarmě Bošina. V obchůdku si můžete zakoupit produkty Bošinových, ale také třeba mléčné výrobky od paní Menčíkové. Pro děti

mateřských a základních škol je připraven speciální program, kdy se během dopoledne zábavnou a praktickou formou seznámí s hospodářskými zvířaty, péčí o ně, výrobou krmení, zemědělskou technikou, zemědělskými plodinami. Dospělí se na organizovaných exkurzích seznámí s provozem farmy, zpracováním masa a chovem zvířat.

Adventní trhy s regionálními prodejci:

- 1. 12. 2019 Walzel – Meziměstí
- 15. 12. 2019 Klášter Broumov

Na jaře budeme znovu certifikovat, sledujte náš web na www.regionální-znacky.cz/broumovsko/ a staňte se součástí našeho týmu.

Kateřina Agnolozzi

Aktuální držitelé certifikátu:

Lucie Bošinová – Ekofarma Bošina	Vyzrálé bio hovězí a bio vepřové maso, bůček, vepřové maso Mangalica
Monika Menčíková	Ovčí, kozí a kravské mléčné výrobky
Ines Štovičková	Výrobky z ovčího rouna a tkané výrobky z přírodního materiálu
Kvičerovská pekárna spol. s r.o.	Polický chléb a cukrářské výrobky
Dřevoterm, s.r.o.	Stínící technika pod značkou Pavon
Martina Frydrychová	Malované kraslice Hany Váňové a Martiny Frydrychové
PEJSKAR & spol., s r.o.	Trvanlivé salámy, Ostas, Polický uherák, Poličan
Hana Paštálková	Dekorace ze sena
Simona Adamcová	Rokytický med a medovina
Ottomar Černý	Divoká kosmetika
Květuše Belánová	Taškářka – malba a kresba na bavlněné tašky
Martin Netík a Martin Weber	Farma Wenet

Čertohrátky v Adršpašských skalách 2019

Každý rok se v předvánočním období koná akce s názvem Čertohrátky a není tomu jinak ani letos. Termín tentokrát

případně na sobotu 7. 12. 2019 v době od 10 do 13 hodin. Tento den je určen především rodinám s dětmi, ale přijít může samozřejmě kdokoliv, protože běžný provoz není nijak omezen. A co na vás ve skalách čeká?

Na trase dlouhé 1 km (tzn. k Malému vodopádu) je umístěno několik vánočních stromků. Na ty mohou návštěvníci pověsit ozdoby, které dostanou u vstupu společně se soutěžními kartičkami. Na určených stanovištích děti plní různé úkoly, soutěží, setkávají se s čerty, Mikuláši i anděly, sbírají razítka do svých kartiček a dostávají různé pamlsky. Po návratu ke vstupu do skal na-

vštíví informační centrum, kde budou odměněny dřevěnou medailí a na ohýnku si opečou burty.

Zveme vás k objevování skalního města, které je otevřeno celoročně a ani v zimním období neztrácí své kouzlo.

Pořadatel akce: TS Adršpach, soutěže pro děti zajišťuje ULITA Broumov.

Kontakt: Turistické informační centrum Adršpašské skály
Tel.: 491 586 012
E-mail: info@skalyadrspach.cz

Maiwaldova akademie v broumovském klášteře

Maiwaldova akademie rozvíjí environmentální vzdělávání a osvětovou činnost týkající se odpovědnosti k přírodě, k sobě samým a ostatním lidem. „Ad sapientiam versus“ směrem k moudrosti; v učebnici, kterou je nám svět a život kolem nás.

Maiwaldova akademie

Vzdělávací a kulturní centrum Klášter Broumov

Pojem „environmentální“ vnímáme jako oblast, kde se prolínají vztahy k životnímu prostředí, ale také vztahy mezi lidmi a vším živým, co takové prostředí utváří. Čerpáme z odkazu minulosti, interpretujeme kulturní dědictví benediktinského kláštera. Nabízíme rozmanité výukové programy pro děti a mládež ze světa přírody, ekologie, historie a umění, jež se opírají o bohatství benediktinských tradic a moudrosti. Podporujeme u dětí jejich tvořivost, sebevědomí a toleranci.

Osvětovou činností vedeme děti, veřejnost i sebe k odpovědnému jednání při zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí. Rozvíjíme osvětovou činnost v rámci přednášek, terénních programů a publikační činnosti.

Na podzim roku 2019 zrealizovala akademie cyklus přednášek a terénních exkurzí zaměřených na ochranu životního prostředí.

Během školního roku navštěvují akademii školní kolektivy z celé České republiky, kde prožívají spolu s lektory vzdělávací programy s ekologickou, audiovizuální i humanitní tematikou.

Akademie však necílí jenom na školní kolektivy, ale během celého roku nabízí řadu zajímavých aktivit i pro širokou veřejnost, jako jsou například oblíbené vědecké přednášky z cyklu ScienceCafé, interaktivní prohlídky Skriptoria spojené s knihovnou, výstavy a workshopy v Dětské galerii Lapidárium, Osvětové dny pro ekologii a jiné.

Maiwaldova akademie spolupracuje s několika vysokými školami a organizacemi zabývajícími se podobnými tématy a se stejnými hodnotami. Jedním z nových úspěšných projektů, kde akademie spolupracuje se spolkem Živá voda, je projekt nazvaný „Model Zdoňov“, který má navrátit vodu do krajiny. Studie proveditelnosti, jež

prošla řadou odborných kritik, se stala jednou z úspěšných metod, jak zachránit vodu v krajině.

Přes zimu akademie určitě spát nebude a chystá pro vás řadu zajímavých akcí. Sledujte web: ma.klasterbroumov.cz.

Martina Junková

Přijďte si užít zimu do stylového hotelu v Javořích horách! Těšit se můžete nejen na pohodlí zrekonstruovaného hotelu, ale i na skvělou kuchyni a snídaně z převážně regionálních surovin. Hlavním mottem naší restaurace je čerstvost a kvalita surovin.

Okolí našeho hotelu přímo vybízí k výletům. Milovníci přírody vyrazí do Adršpašsko-teplických skal či do Javořích hor. Příznivcům kultury a historie doporučujeme navštívit broumovský klášter či unikátní barokní kostely tzv. broumovské skupiny.

Rezervujte si svůj pobyt přímo na stránkách www.hzj.cz s získáte 5% slevu z ceny pokoje s promo kódem „WELCOME“.

Těšíme se na Vás!

Hotel a Restaurace Zámeček Janovičky

ZAMEČEK

Broumovsko – okouzující kulturní krajina protkaná unikátními přírodními krásami a cennými architektonickými památkami – nemá na svém území moře! Že jsme vás nepřekvapili? Broumovsko nemá na svém území ale ani jeden zachovalý hrad. A to už trochu překvapivé je.

Všechna opevněná sídla zde byla v průběhu staletí včleněna do měst, přebudována, anebo se po ztrátě svého významu proměnila v ruiny. Máme zde zajímavá torza skalních hradů: Althaus na Starozámeckém vrchu nad Dolním Adršpachem, Střmen na začátku teplického skalního města a samozřejmě krásnou zříceninu hradu Skály. Přiřadit musíme i skromné zbytky hradu Vlčinec u Velkých Petrovic a Raubscholls. Tímto německým slovem bývají nazývány pozůstatky hrádku ukryté v lese nad Božanovem. Český ekvivalent názvu zříceniny nemá a už vůbec nevíme, jak se hrad jmenoval v době své existence. Z té doby o něm totiž nemáme žádné písemné zmínky. Jediným vodítkem k dataci hradu jsou výsledky archeologického průzkumu, který zde proběhl v letech 1988 a 1991. Byly tu nalezeny stopy po dřevěných kulech, střepy keramických nádob a zbytky hřebů. Tyto nálezy dokládají existenci objektu v první polovině 14. století.

Se zámky na Broumovsku je to ale trochu jiné, můžete si jich zde prohlédnout šest. Pravda, některé z nich pouze zvenku, ale i to stojí za jejich návštěvu.

Meziměstí

Zámek je bývalou tvrzí, která od roku 1434 patřila k broumovskému klášteřu. V letech 1728–1738 byl na zakázku broumovského opata Otmara Zinkeho zámek přestavěn pravděpodobně Kiliánem Ignácem Dientzenhoferem na barokní.

Budova zámku je obdélná, patrová, s mansardovou střechou. Obě hlavní průčelí jsou členěna výraznými středními a boční-

Dobře utajené zámky

Meziměstí

mi rizality. Nad jižním portálem je kartuše s aliančním znakem broumovského a břevnovského kláštera. V přízemí a chodbě patra se nacházejí křížové a lunetové klenby a množství barokních portálů.

Po roce 1918 byl zámek využíván k různým účelům a po pozemkové reformě se v roce 1922 stal soukromým zemědělským statkem. Po druhé světové válce byl objekt vyvlastněn, využíván k zemědělským účelům a silně zchátral. Rekonstrukce v 70. letech mu vrátila původní podobu a v letech 1976–1994 byl sídlem MNV a MěÚ. V současné době je po navrácení v restituci v soukromé vlastnictví.

Teplice nad Metují – horní zámek

Renesanční zámek nechal roku 1599 postavit Václav Bohdanecký z Hodkova. Bu-

dova má obdélníkový půdorys. Jedinou významnou ozdobou zámku je polokruhový pískovcový portál vroubený pískovcovými sloupy. Nad hlavním vchodem je v kameni vytesán nápis: „Letha Panie 1599 Toto Staweni gest Przedne Spomocy Boží A Lydskau wssak nakladem Vrozeného a Stateczneho Rytirze Pana Waczlawa Bohdaneczkeho z Hodkova A na tepliczych z gruntu Wystaweno a Dokonano.“ (Léta Páně 1599. Toto stavení jest předně s pomocí Boží a lidskou, však nákladem urozeného a statečného rytíře pana Václava Bohdaneckého z Hodkova a na Teplicích z gruntu vystaveno a dokonáno.) Dnes zde sídlí městský úřad.

Teplice nad Metují – dolní zámek

Raně barokní zámek pochází z roku 1664. Byl postaven baronem Zikmundem

Schmiedlem ze Schmieden. Na hlavní fasádě jsou k vidění znaky Schmiedlů a Vrtbů, zakladatele zámku a jeho manželky. K zámku přiléhá dnes veřejnosti nepřístupná zahrada, jejíž zeď zdobí rokokové sochy od následníků Matyáše Bernarda Brauna. Sochy zdobí i samotnou zahradu. Byly sem převezeny zřejmě v polovině 18. století ze zámku v Kuksu, snad v souvislosti s návštěvou hraběte Šporka v Adršpáských skalách v roce 1723. Po roce 1749 dal Adam Straka z Nedbalic v místnostech zámku zřídit štukové stropy s figurální výzdobou. V přízemí byla postavena malá zámecká kaple. Počátkem roku 1775 přepadli zámek vzbouření poddaní a hledali zde „Zlatý patent“ Marie Terenzie, který, jak se domnívali, rušil v celých Čechách robotu. Zámek byl vyplněn a zničen místní archív. Od té doby zámek vystří-

Teplice – horní zámek

Teplice – dolní zámek, 1905

dal několik majitelů. Nejvýraznější úpravy zde nechal provést továrník Bedřich Faltys, který statek Dolní Teplice se zámkem koupil roku 1888. Protože zámek se stal jeho sídlem, dal k hlavní budově přistavět ještě jedno křídlo směrem do zahrady. Od roku 1953 je v zámku domov důchodců.

Bischofstein

Na místě dnešního záměčku v podhradí bývalého hradu stával poplužní dvůr, jehož stavba se datuje k polovině 16. století. Jedním z prvních majitelů byl pravděpodobně Bernard Žehušický z Nestajova. Areál poplužního dvora nechal kolem roku 1662 v raně barokním slohu přestavět královéhradecký biskup Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka. Jednopatrová stavba s krytým schodištěm a zvoníčkou, podpíranou osmi

Zámek je obdélná jednopatrová budova s mohutnými bočními rizality. Vnější fasády jsou členěny omítkovými rámy, v nichž jsou moderní okna. Místnosti v přízemí mají valené klenby, v patře ploché stropy. Ze zařízení se zachovala rokoková kachlová kamna v jídelně a dvě podobizny manželů Kokořovských od F. K. Bentuma z let 1715 a 1720.

Adršpach

Zámek v Dolním Adršpachu je podsklepená dvoupatrová renesanční budova z lomového kamene. Na jihovýchodním rohu je k zámku připojena pětiboká dvoupatrová věž.

Na místě dnešního zámku stávala v 15. století tvrz pánů Berků z Dubé. Vzhledem k tomu, že na severní stěně zámecké budovy je umístěna kamenná deska

Bischofstein, 30. léta minulého stol.

Stárkov, 2019

Stárkov, 30. léta minulého stol.

toskánskými sloupy, sloužila jako letní sídlo kanovníků z Hradce Králové. Protější a tehdy ještě přízemní budova byla určena jako kanceláře pro hajného a správce statku.

Královéhradecká kapitula vlastnila Bischofstein až do roku 1945, kdy se budovy dostaly do vlastnictví státních statků. Současným majitelem areálu je podnik Stavební geologie, který jej od konce roku 2004 pronajímá rodině Pavla Volka. Během několika let se díky Volkovým stal záměček vyhledávaným místem turistických výletů či pobytů, k čemuž přispívá příjemná rodinná atmosféra s vlídným personálem, dobrá restaurace, ubytování v krásném prostředí a obětavost s jakou Volkovi pečují o svéřené nemovitosti a pořádají nejružnější kulturní a společenské akce.

Stárkov

Renesanční zámek stojí na místě hradu ze 13. století. Dali jej postavit purkrabí Hradcekrálové Bernard Žehušický z Nestajova a Bernard Čertorejský z Čertoreje, který zde od roku 1546 pobýval a zámek aktivně využíval. Roku 1673 zámek koupil Jan František Kaiserstein a v letech 1681 až 1691 ho významně upravil do barokní podoby. Kaisersteinové byli posledním šlechtickým rodem, který toto panství vlastnil. Dlouhá staletí se o historickou budovu starali a zámek vzkvétal. Kaisersteinové jej prodali až v roce 1927 rodině Pejškárů z Police nad Metují a jejich úpravy zámku zčásti zničily historický ráz stavby. Další přestavba na domov důchodců v tomto díle pokračovala. Dnes je zámek opět ve vlastnictví původních majitelů.

s letopočtem 1596 a erby připomínající matku Adama Abrahama Bohdaneckého z Hodkova, je pravděpodobné, že tento rok je také rokem první významné přestavby. Na začátku 17. století nechal Adam Bohdanecký zámek rozšířit. Další drobné úpravy pak proběhly za hraběte Prokopa Hartmanna z Klarštejna roku 1825 a poslední úpravou prošel zámek v roce 1886, respektive 1928, kdy zde sídlili Nádherní z Borutína. V roce 1946 přešel zámek – poté co soud v Hradci Králové zamítl odvolání rodiny Nádherných o vyjmutí z konfiskace – do držení Ministerstva školství a kultury. V první polovině 50. let zde byla ubytovna pro učně textilního závodu v Horním Adršpachu, později

byla budova zámku převedena do majetku Státního statku a pozvolna chátrala. V roce 2013 zámek získala obec Adršpach a začala s jeho rekonstrukcí. Dne 1. května 2014 byl zámek po dlouhé době zpřístupněn veřejnosti.

Adršpašský zámek je jediným neutaženým zámekem Broumovska. Můžete ho navštívit i přes celou zimní sezonu a prohlédnout si ho takřka od sklepa po půdu. Naleznete zde expozici lnářství a horolezectví, kavárnu, únikovou hru na téma Třetí princ v tajemném sklepení. Jedno patro je ponecháno v historickém duchu z časů rodu Nádherných.

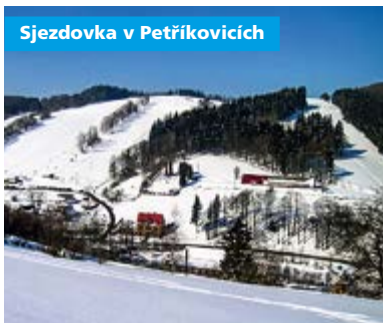
Pavel Lisák

Johann Venuto, adršpašský zámek, 1823

Zámek Adršpach

Sjezdovka v Petřkovících

Sjezdové lyžování na Broumovsku a v jeho nejbližším okolí

dětský provázkový vlek a snowboardpark. Parkoviště u areálu.

www.lkbroumov.cz, telefon: 739 957 610

Lyžařský vlek Nebíčko Police nad Metují

Lyžařský vlek na okraji Police nad Metují o délce 250 metrů a kapacitou vleku 300 osob za hodinu je vhodný zejména pro začínající lyžaře nebo rodiny s malými dětmi. Svah je bez terénních vln, s umělým osvětlením pro večerní lyžování. V okolí vleku jsou udržované běžecké tratě.

www.sportvpolici.cz/lyzarsky-vlek,

telefon: 778 499 437 (491 421 501),

e-mail: rezervace@sportvpolici.cz

Skiareál Petřkovice Petřkovice u Trutnova

Pro lyžaře a snowboardisty je v Petřkovících k dispozici při dobrých sněhových podmínkách 3.600 m upravených středně těžkých sjezdových tratí. K přepravě lyžařů jsou k dispozici dva vleky, každý o délce

600 m a převýšení 160 m. Celková přepravní kapacita je 2.500 osob za hodinu. Délky sjezdovek jsou od 600 do 800 m. Sjezdové tratě jsou uměle zasněžovány a upravovány rolbou. Denně je provozována lyžařská škola a dětský lyžařský vlek dlouhý 60 m.

www.skipetrikovice.cz, telefon: 777 590 915,

e-mail: skipetrikovice@seznam.cz

Lyžařské vleky Andrzejówka Rybница Leśna u Mieroszowa

Lyžařské středisko u známé horské chaty Andrzejówka (796 m n. m.) na severní straně Javořího hor nabízí lyžařům tři vleky o délce 360 m. Sjezdovky jsou osvětlené a pravidelně upravované. Bezplatné parkoviště.

www.andrzejowka.com.pl,

telefon: (Stanisław Brzeczek)

+48 74 847 67 49

Sjezdovka Dzikowiec Boguszów-Gorce

Lyžařský areál na úbočí kopce Dzikowiec leží na pomezí Valbříšských a Kamenných

hor u města Boguszów-Gorce. Z Mezi-městí sem dojedete za 30 minut. Lyžaři zde mohou využít sedačkovou lanovku a 800 metrů dlouhou sjezdovku s převýše-ním 220 metrů.

www.dzikowiec.info.pl,

telefon: +48 74 844 70 32

Bruslení pod širým nebem

Police nad Metují

Venkovní bruslení na zaledněné ploše na sídlišti v prostorách hřiště (Gagarinova ulice) je možné v lednu a únoru a je závislé na klimatických podmínkách. Brusle ani jiné vybavení se zde nepůjčuje.

Teplíce nad Metují

Za mrazivého počasí připravují a udržují kluziště s přírodním ledem v Teplících nad Metují dobrovolní hasiči. Kluziště naleznete asi 400 metrů od centra města u turistické ubytovny Kamenec, naproti Pensionu Kamínek.

Skiareál Kamenec Teplíce nad Metují

Areál nabízí dvě denně rolbou upravované, uměle zasněžované sjezdové tratě o délce 500 m, které jsou vhodné pro začátečníky i pokročilé, stejně jako pro rodiny s dětmi nebo školní výcvikové kurzy. V areálu je bezplatné parkoviště, půjčovna lyží a občerstvení.

www.skiarealkamenec.cz,

telefon: (Tomáš Moravec) 732 719 906,

e-mail: tomas.thp@centrum.cz

Lyžařský areál Janovičky Janovičky u Broumova

Malý lyžařský areál najdete v obci Janovičky u Broumova. Jsou tu dvě osvětlené sjezdovky, jež jsou obsluhované dvěma vleky s přepravní kapacitou 1160 osob za hodinu,

Teplíce nad Metují, Kamenec

Sjezdovka Dzikowiec

Apartmány Ve mlýně

- Baby friendly • Domácí pohoda a klid
- Zahradka s ohništěm, grilem a dětským vyžitím
- Půjčovna kol • Domácí čerstvý chléb
- Bylinková a jahodová zahrádka

Palackého 16, Teplíce nad Metují

mobil: +420 775 649 481, e-mail: info@mlynteplice.cz

www.mlynteplice.cz

Dětská galerie, která „nefiflá“

Od letošního jara v prostoru broumovského kláštera zahájila činnost nová Galerie Lapidárium – tak trochu „jiná“ galerie pro děti. Je to experimentální prostor, který chce dětem, ale třeba i jejich rodičům zprostředkovávat současné umění.

„Občas se v Česku objeví galerie, kde je k vidění dětská kresba, nebo se v nich dítě dozví třeba to, jak funguje mraveniště, ale my chceme malým, větším i největším divákům přístupným způsobem ukázat, jaké je dneska výtvarné umění, že není třeba se ho bát a může se úplně v pohodě stát součástí jejich života,“ vysvětluje kurátor Lapidária historik umění Radek Wohlmuth, který připravuje program, oslovuje umělce a podílí se i na podobě konkrétních výstav. Výstavy podle něj nemají být „uflávané“ tedy infantilní, ale děti by se měly snažit zaujmout někdy živostí, jindy naopak přemýšlivostí nebo tématy, která se jich týkají a odrážejí to, co se dnes děje.

Fakt, že tady chtějí dělat věci opravdu odlišným způsobem, ukázal hned první projekt Jana Stolína a jeho studentů umění z Technické univerzity v Liberci zaměřený na videoart. Zatímco někteří dospělí si s ním možná trochu nevěděli rady, děti ho naopak přijaly naprosto bez problémů, asi i proto, že vyrůstají obklopené mobily a počítači v podstatě od narození. Momentálně se svou výstavou v Lapidáriu představuje konceptuální malíř David Hanvald. Jeho obrazy vycházejí hlavně z různých podob krychle. Někdy je víc maluje, jindy spíš konstruuje, ale především s nimi spolu s kurátorem pracují podobně jako se stavebníci, takže tím mění celý prostor galerie. Jako by

se tak sám stával obrazovou kompozicí, do níž se dá vstoupit. I tahle expozice je založená hlavně na prožitku, ale zároveň ukazuje třeba to, že obraz dnes nemusí být nutně jen krajina, portrét nebo zátiší nad gaučem v obývacíku.

Instalace uměleckých děl v galerii je ale jen jednou stránkou věci, tou druhou jsou doprovodné programy, hlavně workshopy. „Během října se tu například s Anežkou Hoškovou hodně malovalo akvarelem,“ přibližuje Pavla Semeráková, která má edukaci na starosti. „Děti tady mají opravdu výjimečnou příležitost, vyzkoušet si přímo pod vedením předních českých umělců nejrůznější věci, a byla by škoda to nevyužít,“ dodává. „Proto bychom také rádi co nejvíc spolupracovali s broumovskými školami nebo třeba výtvarným oborem ZUŠky. Je v podstatě jedno, jaká věková kategorie přijde, stojíme stejně tak o maminky s dětmi jako ty, kteří třeba uvažují o studiu na uměleckých školách, nebo je prostě baví umění.“

Výtvarné umění má mnoho témat i podob a vypadá to, že nová galerie jich nebude chtít ukázat zrovna málo. „Příští rok se chceme v Lapidáriu trochu zaměřit na názorové výstavy, které ale nejsou doslovné a snaží se podnítit vlastní uvažování,“ potvrzuje Radek Wohlmuth. „Takový by měl být i projekt Karímy Al-Mukhtarové věnovaný problematice identity. Už proto, že je to Češka, jejíž táta je z Iráku

David Hanvald: č. 11, z cyklu Kostky, 2018, akryl na plátně

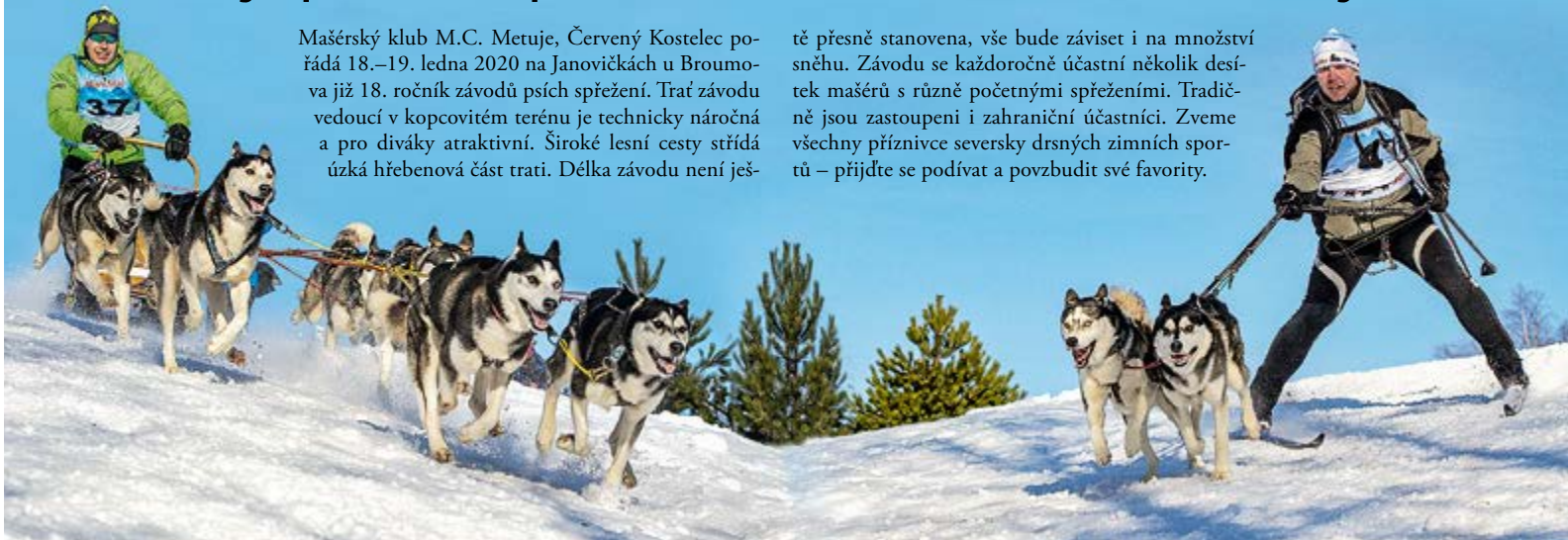
a máma Slovenka, má k tomu určitě co říct. Ale další výstavy budou dotýkat například bezdomovectví nebo ochrany zvířat. Co se týče technik, tak kromě těch tradičních, se nám v galerii určitě objeví třeba animace nebo komiks. A až přijde čas, vytáhneme i graffiti. Pro to mám totiž vyloženě slabost.“

Výstavní program galerie je realizován za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Královéhradeckého kraje. Výstavu podpořil Nadační fond. D.A.D.A.
adresa: Klášterní 1, Broumov,
tel.: 603 271 426,
mail: ma@klasterbroumov.cz,
<https://ma.klasterbroumov.cz/cs/>

Závody psích spřežení – Cross Country MID

Mašérský klub M.C. Metuje, Červený Kostelec pořádá 18.–19. ledna 2020 na Janovičkách u Broumova již 18. ročník závodů psích spřežení. Trať závodu vedoucí v kopcovitém terénu je technicky náročná a pro diváky atraktivní. Široké lesní cesty střídá úzká hřebenová část trati. Délka závodu není ješ-

tě přesně stanovena, vše bude záviset i na množství sněhu. Závodu se každoročně účastní několik desítek mašérů s různě početnými spřeženími. Tradičně jsou zastoupeni i zahraniční účastníci. Zveme všechny příznivce seversky drsných zimních sportů – přijďte se podívat a povzbudit své favority.

PŘEHLED KULTURNÍCH A DALŠÍCH SPOLEČENSKÝCH AKCÍ V REGIONU BROUMOVSKA

Listopad 2019

31. 10. – 17. 11.
VÝSTAVA KLUBU SBĚRATELŮ POLICKA
Police nad Metují, Zelený domeček
www.spolekapeiron.cz

31. 10. – 31. 12.
**VÝSTAVA: DAVID HANVALD – ALL
THAT GLITTERS IS NOT GOLD / NENÍ
VŠECHNO ZLATO, CO SE TRÝPÍ**
Dětské galerii Lapidárium v broumovském
klášteře

11. 11.
SVATÝ MARTIN
Police nad Metují
Svatomartinský průvod v čele s Martinem na
bílém koni s cílem v MPM
www.spolekapeiron.cz

14. 11.
DRÁTOVACÍ KURZ
Police nad Metují, Pellyho domy
www.policko.cz

15. 11.
SVĚTÁCI
Police nad Metují, Kolárovo divadlo, divadelní
představení DS Kolár, Police nad Metují
www.policko.cz

16. 11.
LYŽAŘSKÝ PLES
Police nad Metují, sál Pellyho domy
www.ski.policej.net

16. 11.
NOC DIVADEL
Městské divadlo Broumov. Vstupné: 70 Kč

16. 11., 14:00 hodin
WEBROVKAFAST
18. ročník charitativního festivalu na podporu
dětí z dětských domovů, Dědov, Klůčanka

17. 11. 21:00 hodin
JIRÍ DĚDEČEK
Undergroundový klub Eden. Pořádá: Město
Broumov.

20. 11.
BĚH NA HVĚZDU
Police nad Metují – restaurace Hvězda
(4,3 km) mira-mira@seznam.cz

21. – 22. 11., 9:00 – 16:00 hodin
VÁNOČNÍ VÝSTAVA
Domov Dolní zámek, Teplice nad Metují

21. 11. – 8. 12.
KVÍČEROVSKÁ SIRKA
Police nad Metují, Zelený domeček
Výstava soutěžních dětských prací
www.mppm.cz

22. 11., 17:00 hodin
**PŘEDNÁŠKA PHDR. M. MORAVCOVÉ
O SLAVNÝCH OSOBÁCH, KTERÉ
NAVŠTÍVILI ADRŠPACH**
Zámek Adršpach,
www.obecadrspach.cz

23. 11., 12:00 hodin
BĚH NA ČÁP
Teplice n. Met. – Čáp, rozhledna (6 km)
finálový nebudovaný závod
VYHLÁŠENÍ BĚŽECKÝCH VRŠKŮ
od 13.30 hodin v restauraci zámeckého
hotelu Bischofstein
redpoint@seznam.cz

26. 11. – 6. 12.
ZÁMEK ADRŠPACH
Příjem věnců do soutěže O nejkrásnější advent-
ní věnec. Věnce budou vystaveny na zámku.
19. 12. bude vyhlášen vítěz a školní besídka.
www.obecadrspach.cz,
facebook Zámek Adršpach

28. 11.
DRÁTOVACÍ KURZ
Police nad Metují, Pellyho domy
www.policko.cz

28. 11. 2019 – 4. 1. 2020
PRODEJNÍ VÁNOČNÍ VÝSTAVA
TIC Teplice nad Metují

29. 11., 17:00 hodin
**PŘEDNÁŠKA KLÁRY HADAŠOVÉ
O PEČENÍ CHLEBA**
Zámek Adršpach, www.obecadrspach.cz

Prosinec 2019

ČESKO ZPÍVÁ KOLEDY
Zpívání na polickém náměstí, termín bude
upřesněn v návaznosti na celostátní termín.
www.policko.cz

1. 12.
ADVENTNÍ TRH
Centrum Wázel, Meziměstí

1. 12.
PRVNÍ ADVENTNÍ NEDĚLE
Police nad Metují, Masarykovo náměstí.
Rozsvícení vánočního stromku, setkání
s Mikulášem, představení Betlém Live

1. 12., 16:30 hodin
ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMKU
Teplice nad Metují, park naproti kinu

1. 12.
1. ADVENTNÍ NEDĚLE
pohádka, rozsvícení vánočního stromu,
koncert Adély Jonášové

2. 12.
CHARITATIVNÍ VÁNOČNÍ KONCERT
Konferenční sál IC Broumov.

2. 12.
DVA SNĚHULÁCI O VÁNOCÍCH
Police nad Metují, Kolárovo divadlo
Pohádka pro děti od 3 do 10 let, hraje
Liduščíno divadlo
www.policko.cz

5. 12. – 13. 1.
V ZAJETÍ ČASU
Výstava historických hodin
Police nad Metují, stará škola
www.muzeumnachod.cz

6. 12., 15:00 hodin
ŠITÍ EKOPYTLÍKŮ
Zámek Adršpach
www.obecadrspach.cz

7. 12., 10 – 13 hodin
**ČERTOHRÁTKY V ADRŠPAŠSKÝCH
SKALÁCH**
V Adršpašských skalách na děti čekají úkoly,
soutěže, setkání s čerty, Mikulášem a anděly.
Opékání buřtů.
www.skalyadrspach.cz

7. 12.
ADVENTNÍ TRH
Police nad Metují, Masarykovo náměstí
www.policko.cz

7. 12. 15:00 hodin
MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA
Konferenční sál IC Broumov.

8. 12., 10:00 – 14:00 hodin
ADVENTNÍ DÍLNY
TIC Teplice nad Metují

8. 12. 18:00 hodin
2. ADVENTNÍ NEDĚLE
VÁNOČNÍ KONCERT CHOR CANZONA
Městské divadlo Broumov

9. 12.
VÁNOČNÍ KONCERT ZUŠ
Police nad Metují, Kolárovo divadlo, koncert
www.policko.cz, www.zuspolice.cz

12. 12.
**VÁNOČNÍ KONCERT ORCHESTRU
VÁCLAVA HYBŠE**
Police nad Metují, Kolárovo divadlo
www.policko.cz

12. 12. – 8. 1.
VÁNOČNÍ VÝSTAVA
Police nad Metují, Zelený domeček
Tradiční výstava dětských prací
www.spolekapeiron.cz

14. 12.
GALAVEČER BOXU
Konferenční sál IC Broumov.

15. 12.
ADVENTNÍ TRH
Kláster Broumov

16. 12.
VÁNOČNÍ KONCERT ZUŠ
Police nad Metují, Kolárovo divadlo
www.policko.cz, www.zuspolice.cz

18. 12., 13:30 hodin
TRADIČNÍ VÁNOČNÍ JARMARK
v ZŠ Teplice nad Metují

21. 12.
ADVENTNÍ SNĚŽKA
každoroční pochod
Teplice nad Metují, www.spolek-radost.cz

23. 12.
PŘEDVÁNOČNÍ VYTRUBOVÁNÍ
Police nad Metují, Masarykovo náměstí,
společenská akce, www.policko.cz

24. 12.
ČEKÁNÍ NA JEŽÍŠKA
Police nad Metují, Muzeum papírových modelů,
workshop, výroba dárku na poslední chvíli,
vánoční tradice a zvyky, www.mppm.cz

25. 12., 15:00 hodin
VÁNOČNÍ KONCERT
kostel Povýšení sv. Kříže, Horní Adršpach
www.obecadrspach.cz

26. 12.
CHARITATIVNÍ SVAŘÁK
Mírové náměstí v Broumově.

27. 12.
ZIMNÍ BIGBOŠ
Kulturní dům Střelnice, Broumov.

31. 12.
SILVESTROVSKÉJ VEJŠLAP
Police nad Metují, společenská akce
Silvestrovská procházka k Čertově skále
www.turistipolice.cz

Leden 2020

Leden 2020 – termín bude upřesněn
OSTROSTŘELECKO-MĚSTSKÝ PLES
Police nad Metují, sál Pellyho domy

4. 1., 17:00 hodin
**TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT
S KAPELOU 6 NA CHODNÍKU**
Zámek Adršpach, www.obecadrspach.cz

16. 1. – 20. 3.
**VÝSTAVA OBJEKTŮ:
KARIMA AL-MUKHTAROVÁ**
vernisáž: 16. 1., 18:00 hodin
Dětské galerii Lapidárium v broumovském
klášteře

18. 1. 20:00 hodin
PLES MĚSTA BROUMOVA
Kulturní dům Střelnice, Broumov.

18. 1., 10 – 15 hodin
**DŘEVORUBEC ROKU –
DŘEVORUBECKÉ ZÁVODY**
Dolní Adršpach za hlavním parkovištěm,
bohatý doprovodný program a občerstvení

18. – 19. 1.
CROSS COUNTRY MID JANOVÍČKY
18. ročník závodů psích spřežení
Janovičky

28. 1., 18:00 hodin
**BESEDA O ZÁVODU BIKE TRANS
GERMANY 2019**
Konferenční sál IC Broumov.

31. 1.
DEN S HERKULEM
Police nad Metují, Muzeum papírových
modelů. Program pro děti o pololetních
prázdninách. www.mppm.cz

Únor 2020

1. 2.
FARNÍ PLES
Police nad Metují, sál Pellyho domy

1. 2. 20:00 hodin
2. SPOLEČENSKÝ PLES
Kulturní dům Střelnice, Broumov.

8. 2.
MODEL CUP
Police nad Metují, sál Pellyho domy, soutěž
www.mppm.cz

8. 2. 15:00 hodin
ČTYŘLÍSTEK A TALISMAN MOCI
Městské divadlo Broumov.

10. 2., 11:00 hodin
FAT BIKE RACE STOLOVÉ HORY
Závod horských kol, Karlów

15. 2.
HASIČSKÝ BÁL
Police nad Metují, sál Pellyho domy
Pořádá SDH Pěkov

22. 2.
POLICE PLNÁ STRAŠIDEL
Police nad Metují, dobrodružná hra pro celou
rodinu. Pořádá skautské středisko Skaláci
Police nad Metují. www.skalaci.skauting.cz

23. 2.
PLAVÁČEK
Police nad Metují, Kolárovo divadlo,
představení, www.policko.cz, www.zuspolice.cz

Březen 2020

7. 3. 15:00 hodin
O CHALOUPCE Z PERNÍKU
Městské divadlo Broumov.

26. – 29. 3.
JEDEN SVĚT
Police nad Metují, Kolárovo divadlo
Festival dokumentárních filmů o lidských
právech, www.jedensvet.cz

**PODROBNĚJŠÍ INFORMACE NALEZNETE
NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH:**

Kryté bazény na Broumovsku a v jeho blízkém okolí

Pokud si jako turisté a výletníci naplánujete návštěvu Broumovska na víkend, nebo si zde dopřejete týdenní pobyt, budete mít nepřeberné možnosti, jak tento čas strávit, co vše navštívit a objevit. Snad jen jako doplněk k výletům a túrám, které vás u nás čekají, jsme pro vás připravili přehled krytých bazénů v nejbližším okolí jak na české, tak na polské straně hranice.

Broumov

plavecký bazén, masážní vodní trysky, vířivka, parní sauna, finská sauna
web: www.hotelveba.cz/vodni-svet.htm
tel: 491 580 240
adresa: Hotel Veba – Šalounova 127, 550 01 Broumov

Náchod

plavecký bazén, dětský bazén, sauna
web: www.sportnachod.cz
tel: 491 427 740
adresa: Pražská 178, 547 01 Náchod

Trutnov

plavecký bazén, dětský bazén, sauna, solárium
web: www.sportoviste-trutnov.cz
tel: 499 817 100
adresa: Horská 5, 541 01 Trutnov

Kudowa Zdrój

plavecký bazén, rekreační bazén, dětské brouzdaliště, tobogán, vodní masážní trysky, divoká řeka, vířivka, sauna, solárium
web: www.basenkudowa.pl
tel: 74 866 45 02
adresa: ul Stanisława Moniusza 2a, 57-350 Kudowa Zdrój

Trutnov

Wałbrzych

plavecký bazén, rekreační bazén, dětské brouzdaliště, vodní masážní trysky, tobogány, sauny (parní, finská, bylinná), vířivka

Náchod

web: www.aqua-zdroj.pl/atrakcje-obiektu/park-wodny
tel: 74 660 93 12
adresa: ul. Ratuszowa 6, 58-304 Wałbrzych

Nowa Ruda

plavecký bazén, rekreační bazén, skluzavka, masážní vodní trysky
web: www.centrum.ng.pl
tel: 74 872 60 10
adresa: Kłodzka 16, 57-402 Nowa Ruda

I v Adršpašských a Teplických skalách můžete zažít samotu, ticho a klid.

skalní města
České republiky

Vyberte si ten pravý čas své návštěvy. Mimo hlavní letní turistickou sezonu jsou skalní města téměř liduprázdná... proč tedy nejít do skal na podzim, v zimě nebo brzy na jaře?
Berte tento tip jako pozvánku, těšíme se na vás.

Zimní Broumovsko. Vydává SDMB o. p. s. – Společnost pro destinační management Broumovska o. p. s. v nákladu min. 5 000 ks. Odpovědný redaktor: Pavel Lisák, redakční rada: Jana Klimešová, Lucie Lesáková, Klára Muchová, Kateřina Ostradecká a Nikola Plná. Redakce textů: Petra Blahnová. Poděkování patří všem dalším přispěvatelům. Zimní Broumovsko 2019–2020 bylo vyrobeno za finanční podpory Královéhradeckého kraje. Grafický návrh, zlom a DTP Helis s. r. o., tisk Centrum služeb Broumov s. r. o., tiskárna Broumov.

 Region Broumovsko
www.broumovsko.cz

 Geopark Broumovsko
geopark.broumovsko.cz

Bike resort Broumovsko
bikeresort.broumovsko.cz

 skalní města
České republiky
www.skalnimesta.cz

Vyrobeno ve spolupráci

Broumov

Teplice nad Metují

CzechTourism

HOBRA ŠKOLNÍK

REGION BROUMOVSKO

Navštivte romantická skalnatá zákoutí **Teplicko-adršpašska** (1), malebná údolí a příkré svahy **Policka** (2) či tichou **Broumovskou kotlinu** (3) s mnoha unikátními barokními památkami.

www.broumovsko.cz

 **REGION
BROUMOVSKO**
CZECH REPUBLIC

Informační centrum
Broumov

Internet:
www.broumov-mesto.cz

Telefon:
491 524 168

Informační centrum
Police nad Metují

Internet:
www.policko.cz

Telefon:
491 421 501

Informační centrum
Teplice nad Metují

Internet:
www.teplickeskaly.com

Telefon:
491 581 197

Informační centrum
Adršpach

Internet:
www.skalyadrspach.cz

Telefon:
491 586 012

www.broumovsko.cz